

6. Perjantaina 11 p. huhtikuuta

k:lo 8 i. p.

Päiväjärjestys.

Ilmoituksia:

Ulkopuolella päiväjärjestyksen esitellään:

Ed. Laherman y. m. välikysymys, koskeva joukkojen värväystä ja varustamista itäraajalla mahdollisesti suunniteltuja sotaliikkeitä varten sekä Suomen ja Venäjän välisen sodan uhkan poistamista 41

Ilmoitusasiat:

Ajan voittamiseksi merkitään läsnäoleviksi ne edustajat, jotka ottivat osaa edelliseen täysi-istuntoon.

Ed. Laherman välikysymys tapahtumista itäraajalla.

P u h e m i e s: Ilmoitetaan että ed. Laherman välikysymykseen, joka viime täysi-istunnossa pantiin pöydälle, on yhtynyt 28 edustajaa, ja olen saattanut sen asianomaisen hallituksenjäsenen tietoon.

P u h e m i e s: Ulkopuolella päiväjärjestyksen tulee nyt annettavaksi vastaus ed. Laherman välikysymykseen, joka koskee tapahtumia maan itäraajalla. Sittenkun vastaus välikysymykseen on annettu ja sen johdosta ehkä aiheutunut keskustelu julistettu päättyneeksi, esitän eduskunnan hyväksyttäväksi sen päiväjärjestyksen siirtymisen sanamuodon, joka löytyy Valtiopäiväjärjestyksen 32 §:ssä. Silloin on vielä tilaisuus niillä, jotka eivät hyväksy yksinkertaista siirtymistä päiväjärjestykseen, tehdä ehdotuksensa.

Pääministeri I n g m a n: Ed. Laherma y. m. ovat asianomaisen hallituksenjäsenen vastataksiksi asettaneet seuraavat kysymykset:

Siv.

1. Tapahtuuko vapaaehtoisten joukkojen värväystä ja varustamista sotaretkeä varten Venäjän Karjalaan tai Pietaria vastaan hallituksen tietten ja suostumuksella ja avustaako hallitus näiden joukkojen varustamista;

2. Onko suomalaisia sotilaita, joko vapaaehtoisia tai vakinaista sotaväkeä, mennyt rajan yli Venäjän Karjalaan ja miten hallitus tulee menettelemään, jos järjestettyjä vapaaehtoisia joukkoja aikoo Suomesta hyökätä rajan yli; sekä

3. Mitä hallitus on tehnyt poistaakseen sodan uhkan Suomen ja Venäjän välillä.

Näitten kysymysten ynnä niihin liittyvien perustelujen johdosta saan ilmoittaa seuraavaa.

Välikysymyksessä ilmenee se käsitys, että täällä edesvastuuttomissa piireissä suunnitellaan hyökkäystä Venäjää vastaan ja että hallituksen suhde tähän yritykseen mahdollisesti on myönteellinen. Välikysymyksen tekijät mainitsevat, että suomalaisia partiojoukkoja parveilee Venäjän alueella pitäen ainakin hallussaan osia Repolan pitäjistä, ja lausuvat he, että nämä yksityisten toimeenpanemat seikkailuretket, jotka eivät voi olla hallitukselle tuntemattomia, ovat omansa ylläpitämään ainaista sodan uhkaa maassamme. Edelleen he lausuvat, että viime aikoina on tämä sodan uhka erinäisistä syistä tullut yhä lähemmäksi. Heidän käsityksensä mukaan Valtionhoitajan valtiopäiväin avajaisissa pitämässä avauspuheessa viitattiin tällaisiin mahdollisuuksiin. Edelleen heidän ilmoituksensa mukaan kerrotaan maassa värvättävän miehiä yksityisiin joukkoihin, joiden tarkoituksena olisi käydä hyökkäämään Venäjän valtakunnan alueelle. Heidän mielestään monet muut tiedot, joista jo julkisuudessa on mainittu, vahvistavat epäilystä, että joissakin edesvastuuttomissa piireissä vakavasti suunnitellaan selkkausten aikaansaamista itäisen naapurimme kanssa ja hyökkäystä tämän valtakunnan alueelle, ja lausuvat he arvelun, että näissä suunnitelmissa oltanee yhteistoiminnassa täällä oleskelevien venäläisten taantumuksellisten aineiden kanssa, jotka koettavat koko Europassa luoda

mielialaa Venäjälle tehtävän sotaretken hyväksi. Välikysymyksen tekijät, joiden mielestä maamme kohtalolle voi olla arvaamattomia seurauksia, jos tämälapsia suunnitelmia yritetään panna täytäntöön, kuitenkin lopuksi lausuvat toivovansa viimeiseen saakka, että heidän esittämänsä — ja sittemmin sanomalehdistön kautta koko maailman tietoon saatetut — tiedot ovat perättömiä.

Puolestani myöskin toivon, että tämä välikysymyksen tekijäin viimeksi lausuma toivomus tosiaankin osottautuu perustelluksi, toisin sanoen, että heidän esiintuomansa tiedot, sellaisina kuin ne välikysymyksessä esitetään, todella voidaan osottaa perättömiksi.

Mitä ensinnäkin tulee Valtionhoitajan puheeseen valtiopäiväin avajaisissa, niin se ei sisältänyt mitään sodan uhkaa Venäjää vastaan. Se kohta mainitussa puheessa, jota välikysymyksen tekijät nähtävästi tarkottavat, kuului: „Samalla kuin meidän täten tulee kaikin voimin työskennellä suhteittemme lujittamiseksi ja kehittämiseksi kaikkiin niihin valtioihin, joiden kanssa me jo olemme ystävällisissä väleissä, me emme voi välinpitämättömästi katsella niitä kärsimyksiä ja sitä vainoa, joiden alaiseksi Suomen ulkopuolella asuvat heimolaisemme ovat joutuneet, ja heidän ankaraa taisteluun kansallisten pyrkimystensä saavuttamiseksi.”

On mielestäni outoa, että suomalaiselta taholta tehdään muistutus tätä lausuntoa vastaan. Onhan kaikille tunnettua, millaiset olot olivat heimolaisemme keskuudessa Virossa vielä joku kuukausi sitten. Kaikkia hävittävät, murhaavat, polttavat ryöväri-laumat olivat ottaneet koko maan, pientä kolkkaa lukuunottamatta, valtaansa. Virolaisten heimolaistemme henki, omaisuus, kunnia oli käynyt arvottomaksi. Kauhua ja hävitystä vallitsi kaikkialla. On edelleen tunnettua, millaisissa hirvittävässä oloissa heimomme jäsenet Aunuksessa vielä tällä hetkellä elävät. Sielläkin vallitsee mitä raa'in sorto, turvattomuus, nälänhätä ja kaikenlainen kurjuus. Pari päivää sitten saapunut viesti kertoo, — mainitakseni yhden esimerkin, — että on määrätty tällä viikolla eräissä kunnissa takavarikoitavaksi siemenviljaa rukiista 60 % :ia, kauroista 80 % :ia, ja että väestö tämän johdosta on erittäin levoton ja kiihtynyt. Saisimmeko tosiaan välinpitämättömästi katsella niitä kärsimyksiä ja sitä vainoa, joiden alaiseksi nämä heimolaisemme ovat joutuneet, kohottaen kylmästi olkapäämme heidän ankaralle taistelulle heidän kansallisten pyrkimystensä saavuttamiseksi, ja sisältääkö huolten esittäminen kaiken tämän johdosta tosiaan moitittavaa sodan uhkaa? Nykyinen hallitus on puolestaan alun pitäen lausunut,

että se ei voi asettua kylmälle, välinpitämättömälle kannalle Venäjällä sorrettujen heimolaisemme pyrkimyksiin nähden. Siinä puheessa, jolla aloitin nykyisen Valtioneuvoston ensimmäisen istunnon, lausuin käsityksenäni, että velvollisuutemme on koettaa neuvotteluilla saada aikaan asian tila, joka takaisi itäisen rajamme takana asuvalle heimokuntamme osalle mahdollisuuden sellaiseen sen luonteen mukaiseen kehitykseen, jota se ei nykyisissä oloissa voi saavuttaa ja joka vastaisi myöskin Suomen kansan oleellisia etuja. Tähän päivään mennessä on hallitus toiminut tämän ohjelman pohjalla. Ellei se vastedes käy Suomen hallitukselle mahdolliseksi, ei tämä ainakaan riipu siitä, että Suomen nykyinen hallitus olisi hautonut sotaisia aikeita itäänpäin. Pikemmin hallitusta ehkä tullaan moittimaan liiallisesta pyrkimyksestä rauhan ylläpitämiseen.

Herrat välikysymyksen tekijät viittaavat edelleen moittivasti oloihin Repolan kunnassa, josta he ilmoittavat suomalaisten partiojoukkojen pitävän ainakin osia hallussaan. Repolan asia ei kuulu nykyiselle hallitukselle muuten, kuin että Repolassa on ylläpidetty sitä olotilaa ja kehitetty sitä rauhallista toimintaa, mikä oli olemassa, kun nykyinen hallitus astui toimeensa. Kuinka harhaanvievä välikysymyksen tekijäin kuvaus tästä asiasta on, käy ilmi seuraavasta Repolan kunnan valtuuston äsken antamasta esityksestä. Kunnan valtuusto lausuu:

„Pyyntömme mukaan on Suomi aseellisella suojeleusjoukollaan turvannut henkemme ja omaisuutemme Venäjältä päin uhkaavalta terrorilta Repolan omien miesten tarvitsematta ottaa osaa itsensä suojelemiseen. Suomi on varustanut meidän elintarpeilla, ettei meidän ole tarvinnut nälkään nääntyä. Se on hankkinut meille siemenviljaa, jolla olemme saaneet peltomme kylvetyiksi tulevaisia satoja varten. Se on järjestänyt kansankieliset koulut meidän lapsillemme ja nuorisollemme sekä järjestänyt jumalanpalveluksen kirkoissamme toivomustemme mukaiseksi ja on kustantanut kaiken tämän meille näinä vaikeasti eletävinä aikoina. Suomi on järjestänyt meille työansiota taloudellisen elämämme elvyttämiseksi ja on muutenkin kunnallisen sekä yksilöllisen elämän elvyttämiseksi antanut meille rahaa. Ilman tätä Suomesta saamaamme apua olisimme jo kokonaan nääntyneet nälkään ja muihin puutteisiin.”

Vaikka maassamme lienee niitäkin, joita ei olisi huolestuttanut, vaikkapa bolshevikisorrosta viime kesänä vapautuneen Repolan kunnan asukkaat olisivat sittemmin avun puutteessa saaneet kokonaan nääntyä, niin hallitus joka niinkuin mainitsin otti Repolan kysymyksen perintönä edeltäjäl-

tään, ei ole voinut asettua tälle kannalle. Mitään sodan uhkaa ei Repolan asia ole aiheuttanut.

Mitä lopuksi tulee siihen väläkysymyksen teki-
jäin esiintuomaan väitteeseen, että kerrotaan maas-
samme värvättävän miehiä yksityisiin joukkoi-
hin, joiden tarkoituksena olisi „käydä hyökkää-
mään Venäjän valtakunnan alueelle”, että joissa-
kin edesvastuuttomissa piireissä vakavasti suun-
niteltaisiin selkkausten aikaansaamista itäisen
naapurimme kanssa ja hyökkäyksiä tämän valta-
kunnan alueelle, että näissä suunnitelmissa olta-
isiin „yhteistoiminnassa täällä oleskelevien venä-
läisten taantumuksellisten aineiden kanssa”, niin
on hallitus asettunut ehdottomasti kielteiselle kan-
nalle yrityksiin nähden, jotka voisivat tarkoittaa
hyökkäyksiin ryhtymistä Venäjän alueelle tai
sellaisien valmistelua. Kaikkein vähimmin hal-
litus tietenkin olisi voinut sallia mainitunlaisten
toimenpiteiden valmistelua yhdessä Venäjän taan-
tumuksellisten aineiden kanssa, mutta mistään
yrityksistä sellaiseen yhteistoimintaan ei halli-
tuksella ole tietoa.

Minun on siis vastattava tehtyyn väläkysymyk-
seen, että vapaaehtoisten joukkojen värväystä ja
varustamista sellaista hyökkäysretkeä varten
Venäjän Karjalaan tai Pietaria vastaan, jommois-
ta väläkysymyksessä edellytetään suunniteltavan,
ei hallituksen tieteen eikä suostumuksella tapahdu
eikä hallitus avusta joukkojen varustamista sel-
laista retkeä varten. Suomalaisia sotilaita vapaa-
ehtoisia tai vakainaista sotaväkeä, ei myöskään ole
— Repolasa ennestään olevaa joukkoa lukuunot-
tamatta — mennyt rajan yli Venäjän Karjalaan.

Mitä tulee kysymykseen, miten hallitus tulee
menettelemään, jos järjestettyjä vapaaehtoisia
joukkoja aikoo Suomesta hyökätä rajan yli, niin
selonteko lähdössä olevan hallituksen mahdolli-
sista aikeista tuskin ketään suuresti huvittaa.
Mutta koska kysytään, niin saanen kuitenkin
mainita, että hallitus ei nykyoloissa katsoisi voi-
vansa sallia järjestettyjen vapaaehtoisten suoma-
laisten joukkojen hyökätä rajan yli. Mitä taasen
tulee viimeiseen kysymykseen eli siihen, mitä
hallitus on tehnyt poistaakseen sodan uhkaa
Suomen ja Venäjän välillä, niin hallituksen tie-
ten ei sellaista sodan uhkaa ainakaan tähän asti
ole ollut.

Voisin lopettaa tähän. Mutta saattaakseni
eduskunnan tietoon mahdollisimman tarkasti
kaikki mikä on yhteydessä väläkysymyksessä kos-
ketellun asian kanssa, pyydän vielä lisätä seu-
raavaa.

Se yleinen suunta, jota hallitus Venäjää koh-
taan on koettanut noudattaa, käy ilmi seuraa-

vasta minun lausunnostani, joka 21 päivänä hel-
mikuuta annettiin suullisesti tiedoksi Venäjän
neuvostohallituksen valtuutetulle ulkoasiain edus-
tajalle Pietarissa. Lausunto kuului: „Sen joh-
dosta, että hallituksen — nimittäin Suomen hal-
lituksen — tietoon on tullut, että Venäjällä on
viime aikoina ilmennyt epäilyjä aseellisesta hyök-
käyksestä Suomen puolelta, katson minä tarpeel-
liseksi huomauttaa näiden epäilyksien poistami-
seksi, ettei Suomella ole mitään hyökkäviä
suunnitelmia Venäjää kohtaan. Saavutettuaan
itsenäisyytensä on Suomen tarkoituksena ollut
yksinomaan maan sisäisten olojen järjestäminen
ja sisäisen sodan aiheuttamien haavojen paranta-
minen eikä se tule sekaantumaan Venäjän sisäisiin
oloihin, mikäli ei Suomen etuja Venäjällä tai Suo-
men kansalaisia siellä loukata. Mitä tulee venä-
läisten poliittisten järjestöjen olemassaoloon ja
toimintaan Suomessa, ei Suomen hallitus suin-
kaan ole tukenut niiden toimintaa täällä saavut-
taakseen sillä erityisiä poliittisia tarkoituksia,
jota vastoin Neuvostohallitus on antanut teho-
kasta apua Venäjällä oleville suomalaisille järjes-
toille.” Hallitus on siis ollut halukas ylläpitä-
mään rauhallisia välejä Venäjäänkin päin vaikka
toisaalta hallitus on pitänyt velvollisuutenaan
mahdollisuuden mukaan valvoa, ettei Suomen
etuja Venäjällä tai Suomen kansalaisia siellä lou-
kata. Mutta on heti lisättävä, että pyrkimys vii-
meksimainittujen vaatimusten toteuttamiseksi on
tuottanut paljon huolta ja vaikeuksia ja että tu-
lokset eivät ole olleet toivomusten mukaisia.

Mitä nimittäin ensiksi tulee Suomen Venäjällä
asuviin kansalaisiin, ovat niiden olot viime aikoina
käyneet päivä päivältä yhä sietämättömämmiksi.
Lukuisia heistä on aiheettomasti vangittu, nälkä
ja taudit ovat heidän keskuudessaan tehneet pe-
lottavaa jälkeä. Hallitus on tehnyt kaikki mitä
se on katsonut mahdolliseksi vaikuttaakseen rau-
hallisin keinoin siihen, että heille myönnettäisiin
oikeus palata Suomeen. Mutta bolshevikihallitus
on asettanut toisen esteen toisensa jälkeen. Vasta
viime päivinä on tässä asiassa, jossa olemme saa-
neet arvokasta apua Tanskan Punaisen Ristin puo-
lelta, päässeet joihinkin tuloksiin. Katsooko
eduskunta ja tuleva hallitus mahdolliseksi antaa
mainitsemani Suomen kansalaisten kohtelun jat-
koa, ryhtymättä voimakkaampiin toimenpiteisiin,
on kysymys, joka ansaitsee täyttä huomiota.

Edelleen on mainittava, että eri kertoja on sat-
tunut, että aseistetut venäläiset bolshevikijoukot
ovat tehneet ryöstöretkiä Suomen puolelle. Epä-
edullinen rajamme tekee mahdottomaksi estää
tätä, niinkauan kuin näitä rosvojoukkoja vapaasti
parveilee välittömästi rajamme takana. Väestö

rajan takana kärsii näiden joukkojen sorrosta mitä pahimmin. On ollut oireita siihen, että rajantakaisen väestön kärsivällisyys ainakin paikka paikoin on loppumassa, että se on nousemassa — osaksi jo noussut — tätä sortoa poistaakseen. Maassamme, varsinkin sen itäisissä osissa, seurataan luonnollisesti mitä suurimmalla mielenkiinnolla tapausten kulkua rajan tuolla puolen. Silmäys maamme karttaan riittää tekemään selväksi, että jos, sellaisen mielialan vallitessa, yksityiset vapaaehtoiset tahtoisivat mennä rajan yli auttaakseen äärimmäiseen hätään joutuneita, niin koko Suomen aikaväki ei riittäisi estämään heitä toteuttamasta atkomustaan. Suomen hallituksen velvollisuus olisi, se on nykyisen hallituksen katsantokanta, antaa vapautuneille ruokavaroja ja siemenviljaa, edellyttäen että saadaan takeita siitä, että nämä tavarat eivät joudu bolshevikiryöstäjäin saaliiksi. Tällaista toimintaa vaatii hallituksen mielestä yhtä hyvin myötätunto kärsiviä heimolaisia kohtaan kuin Suomen oma turvallisuus.

Lopuksi on minun mainittava, vaikka sitäkään ei ole kysytty, että minkään ulkovallan puolelta ei ole tehty vaatimuksia tai esitetty ehdotuksia, jotka tarkoittaisivat Suomen saattamista sotaan Venäjän kanssa.

Hallituksen mielestä tulisi tämän asian enemmän käsittelyn eduskunnassa asian laatuun nähden tapahtua suljetussa istunnossa ja rohkenen senvuoksi asettaa herra Puhemiehen harkittavaksi, eikö herra Puhemies suvaitsi ryhtyä tämmömukaisiin toimenpiteisiin.

Statsminister Ingman: Lantdagsmännen Laherma m. fl. hava till vederbörande regeringsledamots besvarande framställt följande frågor:

1) Äger värvning och utrustning av frivilliga trupper rum för krigståg till Ryska Karelen eller mot Petersburg med regeringens vetskap och bifall och bidrager regeringen till dessa truppers utrustning;

2) Hava finländska militärer, antingen frivilliga eller ordinarie krigsfolk, överskridit gränsen till Ryska Karelen, och huru ärnar regeringen förfara, om organiserade frivilliga trupper från Finland gå till anfall över gränsen; samt

3) Vad har regeringen tillgjort för avläggande av krigshotet mellan Finland och Ryssland.

Med anledning av dessa frågor och den till desamma fogade motiveringen får jag meddela följande.

Uti interpellationen kommer tillsynes den uppfattningen, att här inom oansvariga kretsar för-

beredes ett anfall mot Ryssland och att regeringen möjligen till denna strävan intager ett välvilligt förhållande. Interpellationens framställare nämna, att finländska strövkärer talrikt förekomma på ryskt område, hållande för närvarande besatta åtminstone delar av Repola socken, och att dessa av enskilda igångsatta äventyrståg, vilka icke torde kunna vara obekanta för regeringen, äro egnade att vidmakthålla ett ständigt krigshot i vårt land. Vidare nämna de, att på senaste tid detta krigshot av särskilda skäl trätt allt närmare. Enligt deras uppfattning syftade Riksföreståndaren i sitt tal vid lantdagens öppnande på dylika eventualiteter. Vidare skulle enligt deras meddelande berättas, att i landet värvas män till enskilda friskaror, vilka hade för avsikt att göra infall på ryska rikets område. Enligt deras mening bekräfta många andra uppgifter, vilka redan kommit till offentligheten, den misstanken, att vissa oansvariga kretsar på allvar förberedes konflikter med vår östra granne och infall på detta rikets område, och uttala de förmodandet, att man vid dessa stämplingar samarbetar med härvarande ryska reaktionära element, vilka försöka i hela Europa skapa en opion för ett fälttåg till Ryssland.

Interpellationens framställare, enligt vilkas åsikt oanade följder kunde drabba vårt land, om man försökte förverkliga dylika planer, uttala dock till slut, att de till det sista hoppas, att de av dem meddelade — och sedermera genom tidningspressen över hela världen spridda meddelandena — vore oriktiga.

Å min sida hoppas jag även, att denna av interpellationens framställare sist uttalade förhoppning i verkligheten måtte visa sig grundad, med andra ord sagt, att de av dem meddelade uppgifter, sådana de framtråda i interpellationen, i själva verket kunna påvisas vara falska.

Vad först beträffar Riksföreståndarens tal vid lantdagens öppnande, så innehöll det icke något krigshot mot Ryssland. Det moment i sagda tal, som interpellationens framställare synbarligen avse, lydde: „Samtidigt som vi sålunda med all kraft måste arbeta på stärkandet och utvecklandet av våra förbindelser med alla de stater, med vilka vi redan stå på vänskaplig fot, kunna vi ej med likgiltighet åse de lidanden och förföljelser, för vilka våra utanför Finland boende stamfränder äro utsatta, och deras hårda kamp för sina nationella mål.”

Det förefaller mig egendomligt, att från finskt håll anmärkning göres mot detta yttrande. Det är för alla bekant, hurudana förhållandena voro hos våra stamförvanter i Estland ännu för någon

månad sedan. Allt förhärjande, mördande, brännande rövarband hade bemäktigat sig hela landet med undantag av ett litet hörn; våra estniska stamfränders liv, egendom, ära hade intet värde; skräck och förstörelse rådde överallt. Det är vidare känt, i vilka förfärliga förhållanden våra fränder i Olonets ännu i denna stund leva: också där råder det råaste förtryck, skyddslöshet, hungersnöd och allsköns elände. En för ett par dagar sedan anländ underrättelse meddelar — för att nämna ett exempel — att beslut fattats om beslagtagande under denna vecka av utsädesspannmål, av råg 60 %, av havre 80 %, samt att befolkningen av denna anledning är synnerligen orolig och upphetsad. Skulle vi verkligen med likgiltighet få åse de lidanden och den förföljelse dessa våra stamförvanter äro utsatta för, kallt höjande på axlarna åt deras svåra kamp för ernående av sina nationella mål, och innebär ett frambärande av bekymmer över allt detta verkligen ett klandervärdt krigshot? Den nuvarande regeringen har för sin del från början utsagt, att den icke kan förhålla sig kallt och likgiltigt gentemot våra förtryckta stamförvanners i Ryssland strävanden. Ut i det tal, varmed jag öppnade det nuvarande statsrådets första sammanträde, uttalade jag såsom min uppfattning, att vår plikt vore att försöka genom underhandlingar få till stånd ett sådant sakläge, vilket skulle tillförsäkra våra bortom den östra gränsen boende stamförvanter möjlighet till sådan, deras skaplynn mot svarande utveckling, som de under nuvarande förhållanden icke kunna uppnå, och vilken även skulle överensstämma med det finska folkets väsentliga intressen. Ända till denna dag har regeringen verkat i enlighet med detta program. Om det icke framdeles blir för Finlands regering möjligt, beror detta åtminstone icke därpå, att den nuvarande regeringen skulle ruvat på krigiska planer mot öster; snarare kan regeringen komma att klandras för alltför stora ansträngningar för fredens upprätthållande.

Herrar interpellanter uttala sig vidare klandrande om förhållandena i Repola kommun, av vilken de påstå att åtminstone delar vore besatta av finländska strövkårar. Repola-affären hör icke den nuvarande regeringen till i annat, än att i Repola upprätthållits det sakläge och utvecklats det fredliga arbete som var rådande, då den nuvarande regeringen begynte sin verksamhet. Huru vilseledande interpellationens framställares utläggning av denna sak är, framgår av följande av Repola kommunalfullmäktige nyligen inlämnade framställning. Fullmäktige uttala sig som följer: „På vår begäran har Finland med sina väpnade skyddstrupper skyddat vårt liv och

egendom mot från Ryssland hotande terror, utan att Repolas egna män behövt deltaga däri. Finland har försett oss med livsmedel, så vi icke behövt förmäktas av hunger; det har anskaffat åt oss utsädespannmål, med vilken vi fått våra åkrar besädda för kommande skördar: det har inrättat skolor på folkets språk för våra barn och vår ungdom och anordnat gudstjänst i våra kyrkor i enlighet med våra önskingar och har bekostat allt detta åt oss under dessa svåra tider. Finland har anskaffat oss arbetsförtjänst för höjande av vårt ekonomiska liv samt också eljest givit oss penningar för att få vårt kommunala och privata liv att uppblomma. Utan denna av Finland bevisade hjälp skulle vi redan helt och hållet dukat under för hunger och andra umbäranden.”

Ehuru i vårt land torde finnas jämväl sådana, vilka det icke skulle bekymrat, om än Repola senaste sommar från bolschevikförtrycket befriade kommun sedermera i brist på hjälp fått helt och hållet gå under, så har regeringen, vilken, såsom jag nämnt, tagit Repola-frågan i arv av sin föregångare, icke kunnat intaga en sådan ståndpunkt. Något krigshot har Repola-affären icke föranlett.

Vad slutligen beträffar det av interpellanterna framställda påståendet, att i landet enligt förljudande skulle värvas män för enskilda frikårar, vilka skulle „infalla på ryska rikets område”, att uti vissa oansvariga kretsar på allvar planlagdes „iscensättande av konflikter med vår östra granne och infall på detta rikets område”, och att vid dessa planer „samarbetades med härvarande ryska reaktionära element”, så har regeringen intagit en obetingat negerande ståndpunkt beträffande strävanden, vilka kunde avse infall på ryskt område eller förberedelse till sådant. Minst av allt hade regeringen naturligtvis kunnat tillstämja planläggning av sådana åtgärder tillsammans med ryska reaktionära element, men något försök till dylikt samarbete har regeringen sig icke bekant.

Jag måste således på den framställda interpellationen svara, att någon värving och utrustning av frivilliga trupper i och för sådan anfallsexpedition till Ryska Karelen eller mot Petersburg, som i interpellationen förutsattes planeras, ej med regeringens vetskap och begivande äger rum, lika litet som regeringen bistår vid truppers utrustning för en sådan expedition. Icke heller hava finska krigare vare sig frivilliga eller ordinarie trupper — fränsett den i Repola redan tidigare befintliga truppen — gått över gränsen till Ryska Karelen.

Vidkommande frågan, huru regeringen komme

att förfara, ifall organiserade frivilliga trupper ernade falla in över gränsen från Finland, torde en redogörelse för den avgående regeringens möjliga avsikter knappast vidare intressera någon. Men eftersom det frågas, må jag dock få framhålla, att regeringen ej under nuvarande förhållanden skulle anse sig kunna tillåta organiserade frivilliga finska truppers utfall över gränsen. Vad åter beträffar den sista frågan rörande vad från regeringens sida åtgjorts för avlägsnande av krigshotet emellan Finland och Ryssland, så har regeringen vederligen intet sådant krigshot åtminstone tills dato gjort sig gällande.

Jag kunde sluta här. Men för att möjligast noggrant till lantdagens vetskap bringa allt, som har samband med den i interpellationen berörda saken, ber jag få ytterligare tillägga följande.

De allmänna riktlinjer regeringen sökt följa i förhållande till Ryssland, framgå ur följande av mig gjorda uttalande, som den 21 februari muntligen meddelats Ryska rådsregeringens befullmäktigade representant för utrikesärendena i Petersburg till kännedom. Uttalandet lydde:

„Enär till regeringens kännedom kommit, att i Ryssland under senaste tid yppats misstankar om beväpnat anfall från Finlands sida, anser jag mig för avlägsnande av dessa misstankar böra framhålla, att Finland hyser inga anfallsplaner gentemot Ryssland. Sedan Finland uppnått självständighet, har dess strävan gått uteslutande ut på ordnandet av landets inre förhållanden och helandet av de sår inbördeskriget vållat, och kommer det icke att inblanda sig i Rysslands inre förhållanden, såvida ej Finlands intressen i Ryssland eller finska medborgare där trädas för när. Vad beträffar ryska politiska organisationers existens och verksamhet i Finland, så har Finlands regering ingalunda understött deras verksamhet här för att sålunda uppnå vissa politiska syftemål, varemot Rådsregeringen lämnat effektiv hjälp åt i Ryssland varande finländska organisationer.”

Regeringen har således varit villig att upprätthålla fredliga relationer även till Ryssland, om ock å andra sidan regeringen ansett sig skyldig att i mån av möjlighet övervaka, det Finlands intressen i Ryssland eller finska medborgare där ej kränkas. Det bör dock genast tillfogas, att strävandet till sistnämnda kravs förverkligande vållat åtskilligt bekymmer och svårigheter och att resultatet ej motsvarat önskingarna.

Vad nämligen främst de i Ryssland bosatta finska medborgare vidkommer, så har dessas läge under den sista tiden dag för dag artat sig allt outhärdligare. Mången av dem har oskyldigt häktats, nöd och sjukdomar hava lämnat fruk-

tansvärda spår ibland dem. Regeringen har gjort allt, vad den ansett möjligt, för att med fredliga medel verka därhän, att de finge rätt att återvända till Finland. Men bolschevikregeringen har rest det ena hindret på det andra. Först de senaste dagarna har i denna fråga, för vars lösning vi erhållit värdefull hjälp av danska Röda Korset, vunnits några resultat. Huruvida lantdagen och den kommande regeringen skola anse nämnda behandling av finska medborgare kunna fortgå utan att kraftigare åtgärder vidtagas, är en fråga, som förtjänar all uppmärksamhet.

Vidare bör nämnas, att det flere gånger inträffat, att beväpnade ryska bolschevikskaror företagit rövarfärder på finska sidan. Vår ogynnsamt dragna gräns omöjliggör ett förhindrande härav, så länge dessa rövarhorder ströva fritt omedelbart bakom vår gräns. Befolkningen på andra sidan gränsen lider i högsta grad av dessa horders våldsregemente. Symptom hava förekommit, ådagaläggande, att denna gränsbefolknings tålmod åtminstone ställvis börjar taga slut, att den håller på att resa sig — delvis redan gjort det — för att avskudda sig detta våldsregemente. I vårt land, isynnerhet uti dess östra delar, följes självfallet händelsernas gång bortom gränsen med största intresse. En blick på vårt lands karta är tillräcklig för att tydliggöra att om, då en sådan stämning råder, enskilda frivilliga ville övergå gränsen för att lemna hjälp åt de i yttersta nöd bragta, Finlands hela krigsmakt ej vore tillräcklig för att hindra dem från förverkligandet av sin avsikt. Det vore Finlands regerings skyldighet, — detta är den nuvarande regeringens uppfattning — att lämna dem, vilka avkastat sig våldsregementet, livsmedel och utsädesspannmål under förutsättning att garantier vinnas för att dessa icke bliva bolschevikrövarnes byte. Ett sådant förhållande påkallas enligt regeringens mening likaväl av medkänslan för våra lidande stamfränder, som ock av Finlands egen trygghet.

Slutligen måste jag framhålla — om också fråga härom ej väckts — att från ingen främmande makts sida framställt några yrkanden eller förslag, som skulle avsett Finlands inledande i krig med Ryssland.

Enligt regeringens tanke borde den vidare behandlingen av detta ärende ske vid slutet plenum, och tar jag mig därför friheten hos herr Talmanen hemställa om, huruvida icke herr Talmannen ville vidtaga åtgärder i detta syfte.

Keskustelu:

Ed. L a h e r m a: Kun Suomen kansa yli vuoden kestäneen väliajan jälkeen on jälleen saa-

nut tilaisuuden ryhtyä itse hoitamaan asioitansa sillä tavalla kuin sen perustuslait edellyttävät, kun Suomen eduskunta on jälleen entisessä perustuslain mukaisessa laajuudessaan ryhtynyt huoltamaan tämän maan asioista ja tämän kansan parhaasta ja hyvinvoinnista, tapahtuu se aivan toisissa oloissa kuin eduskunnan ennen täydessä laajuudessaan koolla ollessa. Suomen kansan hartiolla lepää viime vuoden kirous, kansalaissodan seuraukset kaikkine raskaine uhreineen. Tämän kansalaissodan aikana säädetyt poikkeuslait ovat vielä voimassa. Me emme tunne itseämme vielä vapaiksi, emme tunne itseämme tämän maan kansalaisiksi, johon meillä käsitykseni mukaan olisi täysi oikeus.

Kun eduskunnan puhujalavalta lähtee tulkitsemaan niitä ajatuksia, joita kansan keskuudessa liikkuu, lähtee siitä vakaumuksesta että, jos näiden ajatusten julkituonti ei muualla kävisi aivan päinsä tällä hetkellä, niin tältä paikalta kuitenkin lienee oikeutettua lausua julki kaikki ne ajatukset, joita kansan keskuudessa liikkuu. Ja tämän uskaltaa tehdä sittenkin, vaikka tästä huoneesta poistuttua saakin jäljilleen heti valtiollisen poliisin asiamiehet ja vaikka jonkun päivän jälkeen löytääkin nimensä tämän uuden santarmilaitoksen painetuista asiakirjoista; niitä on tämänkin eduskunnan jäsenten joukossa, joiden nimiä siellä esiintyy. Kansanedustajaa tällainen mahdollisuus ei kuitenkaan saa peloittaa ja sillä pohjalla rohkenen siis käyttää tämän puheenvuoron aivan sillä tavalla kuin sen olisi voinut sanoa vuosi, kaksi takaperin.

Kun me tällä hetkellä käymme ensi kertaa tässä eduskunnassa käsittelemään asioita hiukan suuremmissa mitassa kuin tämän eduskunnan tähänastisella istuntokaudella, kohtaa meitä heti polttavana kysymys, mikä on Suomen suhde maailman tapahtumiin. Ja me saamme vastauksen päivän tapahtumista, päivän tiedoista. Ja vastaus on epäselvä. Tapausten yllä häilyy sodanuhka. Kysymys sodasta on vakava kaikkina aikoina ja jos sille on joitakin edellytyksiä olemassa, on tehtävä kaikkensa uhkaavan vaaran torjumiseksi. Sosialidemokraattien, joiden ryhmään eduskunnassa kuulun, on kaikkina aikoina ollut velvollisuus ensimmäisenä ryhtyä torjumaan kaikkia niitä mahdollisia vaaroja, jotka kansoja saattavat uhata. Sotien synty viime vuosikymmeninä, niinkuin on laita yleensäkin, on usein ollut riippumaton kansojen tahdosta. Vallassa olevat piirit pitävät politiikan omana huolenaan ja antavat kansoille mahdollisuuden puolustaa heidän etujansa sodassa, mutta kansoja itseänsä he eivät päästä määräämään sodan aloittamisesta. Kapitalistiset

hallitukset ovat useimmiten valmiit mieluummin näkemään sodan kauhut kuin väistymään kansan syvien rivien etujen tieltä. Ja ne ovat valmiit tässä suhteessa tekemään voitavansa sodankin hankkimiseksi, jos ne sillä vain luulevat voivansa pönkittää omia etujansa. Tarvitsee vain mainita, että Ranskan—Saksan välinen sota 1870—1871 syntyi tällaisella provokatoorisella tavalla. Bismarck väärensi asiakirjan, jolla ärsytettiin Ranskan kansa kansallisrientojensa puolesta ryhtymään aseisiin. Ja Bismarckin tarkoitus oli tällä saavutettu: Saksa pääsi näyttämään sitä satoa, johon Bismarck politiikallaan pyrki. Venäjän—Japanin sota syytti myös provokatoorisesti. Venäjän hallitus teki voitavansa sodan hankkimiseksi koska levottomuus maassa oli suuri ja koska se ulkonaisen sodan kautta luuli välttävänsä sisäiset kuohut ja pysyvänsä entisessä vallassaan. Nykyinen maailmansota puhkesi myös kansojen tahdosta välittämättä. Sitä oli odotettu vuosikymmeniä, sen uhka häilyi raskaana Euroopan ympärillä, mutta sitä ei voitu estää. Hallitukset kietoivat kansat pauloihinsa salaisen diplomatian kautta, valmistivat kansoille sellaisen hävityksen, sellaisen kurjuuden, jota tämä maailma tuskin koskaan ennen on nähnyt. Ei ole sen vuoksi aiheutonta ryhtyä parlamentaarista tietä ehkäisemään kaikkia niitä pienimpiäkin mahdollisuuksia, jotka ulkonaisen sodan syttymiseen ovat tarjolla. Ymmärtääksemme sitä sotaista mielialaa, joka muutamissa piireissä viime aikoina on näytännyt nostavan päätänsä, lienee tarpeellista luoda lyhyt katsaus niihin vaiheisiin, joita tämä kansa viime vuoden vaiherikkaiden tapausten aikana on elänyt.

Se voittoisa sota, jolla tämän maan yläluokka ja talonpoikaisväestö kukisti työläisten eli osan työväestöä toimeenpaneman kapinan, oli omansa kiihoittamaan laajoja kansankerroksia ihailemaan sotaisia varustuksia ja sotaisia töitä. Ja tämä sotaisten hankkeiden ihaileminen, sotavälineiden hankkiminen, se jatkui kansallissodan päätyttyäkin ja pyrki tietoisesti ulottamaan toimintapiiriänsä jo maan rajojen ulkopuolelle. Ensimmäisenä luonnollisesti kohdistuivat katseet naapuriin, meitä lähinnä olevaan Karjalaan, jossa heimo-kansa sinänsä oli kiitollinen houkuttelija tällaisille sotaisille pyrkimyksille. Tämä suunta se osottautui myöskin alun pitäen maan poliittisessa ja strateegisessa johdossa. Tahtoisin tässä vain palauttaa mieliin silloisen ylipäällikön, va-paaherra Mannerheimin sanat, jotka kenraali Ignatius kirjassaan „Gustaf Mannerheim” on toistanut: „Minä vannon sen suomalaisen talonpoikaisarmeijan nimessä, jonka ylipäällikkönä

minulla on kunnia olla, etten pane miekkaa tuppeen, ennenkuin laillinen järjestys vallitsee maassa, ennenkuin kaikki linnoitukset ovat meidän käsissämme, ennenkuin viimeinen Leninin soturi ja huligaani on karkoitettu niin hyvin Suomesta kuin Vienan Karjalasta." Olosuhteet kehittyivät kuitenkin sille kannalle, ettei varsinaista sotaretkettä Vienan ja Aunuksen Karjalaan ryhdytty toimeenpanemaan. Sitä vastoin suosittiin yksityisiä retkiä tuolle puolen rajan. Hallituksen tietien, sen suostumuksella ja nähtävästi myöskin aineellisella avustuksella lähti joukko vapaaehtoisia eri suunnille rajan yli Karjalaan levittämään suomalaisuuden asiaa aseilla. Lapin jääkärit tohtorien Laitisen ja Renvallin johdolla ryhtyivät pyrkimään Petsamoä kohti ja siellä valloittamaan alueita Suomelle. Toisia joukkueita lähti Vienan Karjalaan, juuri Repolaankin, jossa vieläkin on suomalaisia joukkoja, nyt tosin hallituksen tunnustamana ja toimesta. Ja myöskin Aunuksen kulki vapaaehtoisten tie. Saksalaisten apujoukkojen suunnitelmat yhteyden aikaansaamiseksi Jäämeren kanssa, Saksan hallituksen pyrkimys ulottaa valtansa Balkanilta Pohjoiselle Jäämerelle toi mukanaan ajatuksen, että tässä yhteydessä on Suomella jälleen otollinen tilaisuus saada vaikutusvaltansa alle Karjala, heimokansamme asuma-alue. Suomalaisia vapaaehtoisia oli kai tarkoitettu lähettää näiden apujoukkojen mukana valloitusretkelle. Mutta sodan jumala on oikullinen. Saksan sotamahti, joka vuosikausia oli osoittautunut lujaksi ja kestäväksi, alkoi horjua ja päättyi maailman mahtavimman sotilasvaltion täydelliseen sortumiseen, vieläpä sillä tavalla, että vallankumous ja sisäiset myrskyt lakaisivat tieltänsä kaiken sen juurineen, joka siellä vuosikymmeniä oli ollut vallalla. Tästä mailmansodan käänteestä seurasi myös, että suomalaisten vapaaehtoisten apujoukkojen lähettäminen valloitusretkelle alkoi heikentyä ja loppujen lopuksi kuivui kokonaan hiekkään, — koko maalle onneksi, sillä liittolaisvaltain joukot, jotka olivat tulleet Muurmanille, olisivat nähtävästi pitäneet huolen näistä joukoista sillä tavalla, ettei niistä olisi maahan enää ollut palaajia, ja nähtävästi myöskin onnellisesti sentähden, että tällä hetkellä mailman valtapiste on juuri tällä taholla.

Se yleinen epävarmuus, joka tällä hetkellä valitsee mailmansodan päättymisen yhteydessä, joka Pariisin rauhankonferenssissa kiskoo esiin erilaisia suuntia mailmansodan päättämiseksi onnellisimmalla tavalla, on tuonut mukanaan ennäisi virtauksia myöskin meidän maahamme, virtauksia, jotka tähtäävät jälleen sotaisiin hankkeisiin. Näitä sotaisia mielialoja virittämään on ollut

omiaan myöskin se liike, joka suojeluskuntain nimellä on tahtonut tässä maassa pönkittää sotaista valtaa, ja tälle sotaisalle mielialalle on myös otollisena maaperänä ollut se voittoisa puolustus- ja vapautussota, jota naapurimme Viro Venäjän valtakuntaa vastaan on käynyt ja jossa suomalaisia vapaaehtoisia joukkoja on ollut mukana tunnustusti tehokkaalla tavalla.

Maailmantapahtumat näyttävät siis siltä, niinkuin olisi olemassa painostusta Suomeen nähden, niinkuin olisi olemassa länessäpäin taipumus pakkottaa tätä maata samoin kuin Viron kansaa ja sen naapureina olevaa Liettuaa ja Puolaa ryhtymään sotaisiin toimiin itäänpäin. On kuitenkin syytä katsoa, millaista tämä painostus on. Me tiedämme, että Pariisin rauhankonferenssissa, jossa paraikaa käydään kiihvasta taistelua kysymyksestä Venäjän olojen järjestämiseksi, on vallalla kaksi jyrkästi eroavaa käsitystä, joista toista, rauhan kantaa, edustavat esim. Amerikan Yhdysvaltojen ja Englannin edustajat, presidentti Wilson ja Englannin pääministeri Lloyd George. Aktiivisen toiminnan kannalla Venäjään nähden on Ranskan hallitus ja sen etunenässä pääministeri Clemenceau ja ulkoministeri Pichon. Mutta miten on Ranskassa itse kansan keskuudessa laita. Käsitys siitä, että maailman tapahtumat olisivat onnellisesti päätettävissä sillä, että aseellinen hyökkäys tehtäisiin Venäjää vastaan, näyttää olevan Ranskan sotilaspiireissä ja hallituksen ympärillä verrattain voimakas ja sen edustus hallituksessa on juuri silmiinpistävä, mutta Ranskan kansa ei ole kokonaisuudessaan, ei edes puoleksikaan tämän ajatuksen takana. Siitä on todistuksena se välikysymys, joka Ranskan parlamentissa oli esillä viime kuun 24 päivänä. Niitä mielialoja, joita liikkuu Ranskan varsinaisen kansan keskuudessa, kuvasi tämän välikysymyksen yhteydessä sosialidemokraattinen edustaja Marcel Cachin ja lausui hän tässä m. m. ajatuksia, joita en malta olla tässä muutamain lyhyin ottein arvoisalle eduskunnalle esittämättä.

Hän lausui: Tätä nykyä vastustavat kaikki Venäjän vallankumoukselliset yksimielisesti aseellista sekaantumista Venäjää vastaan. Koko Venäjä vihaa meidän ekspeditionsiamme ja on julistautunut solidaariseksi Venäjän neuvostohallituksen kanssa. Sosialivallankumouksellisten, menshevikien ja Plechanovin ystävät, jotka aina Venäjällä ovat kannattaneet ententen politiikkaa, yhtyvät nykyään bolshevikkeihin meidän hyökkäyspolitiikkaamme vastaan. Meidän hallituksemme on pitkän ajan nojautunut juuri menshevikkeihin ja nyt ovat nämä yhtyneet vastustaakseen vierasta sekaantumista Venäjän oloihin. Ve-

näjällä on nykyisin armeija, joka ei tahdo interventionia ja englantilaiset lehdet pelkäävät pohjoisessa uutta Gallipolia. Meidän sotilaamme eivät tahdo lähteä sinne ja he ovat oikeassa. Huolimatta 5 frangin päivärahasta ette ole saaneet vapaaehtoisia ja sen sanon tämän maan kunniaksi. Tältä puhujalavalta kehoitan kaikella tarmollani kaikkia Ranskan sotilaita olemaan liittymättä herra Pichonin armeijaan.”

Hän jatkaa selostaen vallankumouksen syitä: „Vallankumous johtuu sodan kurjuudesta. Kansat eivät luota muuhun kuin itseensä. Kiiruhetakaa palauttamaan sotajoukkonne, koska ne saavat siellä bolshevistisen tartunnan, kuten saksalaiset ovat saaneet. Ranskan tasavallan nimesä pyydän teitä, alkää estäkö Venäjän tasavaltaa kehittymästä niinkuin se joka tapauksessa tulee kehittymään.”

Tämä Cachinin mielipide edustaa Ranskan kansan syvien rivien kantaa. Mitä on sitten sanottava muitten liittolaisvaltojen kannasta? Mainitsin jo, että virallinen edustus sekä Yhdysvalloissa että Englannissa on yksimielisesti sekaantumista vastaan muodossa tai toisessa. Se on myöskin käsitys, joka on vallalla Englannin kansan keskuudessa. Ei ainoastaan kansan syvien rivien, työväestön, maalaisväestön, keskuudessa, vaan vieläpä pääoman omistajien, teollisuuspiirien, keskuudessa. Tästä on parhaana todistuksena se suuri kansalaisyhteistyö, joka viime krun 19 päivänä pidettiin Lontoossa Essex-Hallissa jossa puhetta johti tunnettu liberaali, lordi Beauchamp. Tämä kokous oli nimenomaan kutsuttu koolle keskustelemaan ja antamaan hallitukselle ohjeita, miten se olisi meneteltävä Venäjän kysymykseen, yleiseen saartoon, ja kansainliittoon nähden. Tässä kokouksessa lausui eräs vanhoillinen teollisuuspiirien edustaja, lordi Parmoor, käsityksen, joka sotii jyrkästi ajatusta vastaan, että Venäjän oloihin sekaannuttaisiin aseellisesti tai muulla tavalla. Hän myöskin esitti kokoukselle ponsiehdotuksen, joka kokonaisuudessaan ilman äänestystä hyväksyttiin — tämän liberaalin valtiomiehen puheenjohtolla ja vanhoillisen teollisuusherran ehdotuksena. Ponsilause kuuluu: „Tämä kokous vaatii hallitusta hyväksymään lordi Lansdownen neuvon ryhtyä neuvottelemaan Venäjän kanssa ja alkamaan kaupalliset suhteet mainitun maan kanssa, aikaansaadakseen yleisen teollisuuden uudistamisen, sekä olemaan viemättä meidän sotilaitamme tarpeettomiin vaaroihin.” Lordi Lansdowne, kuten tunnettua, esitti pari vuotta takaperin jyrkän kantansa rauhankysymyksessä ilmoittaen julkisesti, että Europan rauha on kaikin keinoin ja pikaisesti saatava aikaan.

Lordi Parmoor perusteli tätä ponsiehdotustaan seuraavasti — tässä paikoitellen lyhennellen: „Jospa me olisimme tehneet rauhan 2 vuotta sitten! Jokainen päivä on osoittanut, miten valtioviisasta se olisi ollut Venäjään nähden. Lordi Lansdownen mielipide on aina ollut pyrkii sovintoon ja että Arkangelin sotaretkestä olisi ollut luovuttava. Interventionipolitiikkaamme pidän sekä vaarallisena että vääränä. Jos jokin maa ei saa olla suvereeninen omissa asioissaan, niin ette koskaan saa aikaan mitään todellista kansainliittoa. Me emme voi alkaa mitään suurta hyökkäysretkeä Venäjää vastaan. Paitsi että se on moraalitonta, niin meidän sotilaamme eivät tule siihen ryhtymään. Olemme neulanpistospolitiikallamme saaneet Venäjällä aikaan anarkian ja mikä olisi ollut tulos? Suurin osa terroria ja kauhuja, joita Venäjällä on tapahtunut, on syntynyt tai lisääntynyt juuri meidän interventioniuhkamme tähden, uhkamme, jonka tarkoituksena on estää tuota maata järjestämästä olojaan, miten itse haluavat. Mikään ei ole enempää vahvistanut neuvostohallituksen asemaa kuin ulkonaisen sekaantumisen uhka. Käsitys, että olisi ollut meille edullista pitää toiset maanosat rauhattomuuden tilassa, on suoraa järjettömyyttä. Pitää Venäjää köyhyydessä ja halveksittuna ei ole ainoastaan moraalisesti väärin vaan myöskin taloudellisesti epäterveellistä. Pitäisikö yhtään englantilaista uhrata tämän aseellisen sekaantumisen tähden?”

Kokous yksimielisesti hyväksyi ponnin ja lordi Parmoorin tehdessä kokoukselle viimeisen kysymyksen vastasi se raukuvin huudoin: Ei, ei! Se on siis se kanta, millä vaikutusvaltaiset piirit Englannissa ja Yhdysvalloissa suhtautuvat Venäjän kysymykseen. Meillä on myöskin tiedossa, että näiden valtojen takäläiset edustajat ovat useita kertoja huomauttaneet, että he eivät tahdo millään tavalla painostaa Suomea ryhtymään väkivaltaisiin toimenpiteisiin itänpäin.

Toiselta näyttää asia ranskalaiseen edustukseen nähden. Ranskan hallitus Clemenceau ja Pichonin johtamana on aseellisen sekaantumisen puolella, vaikkakin valtioviisaasti sillä kannalla, että Venäjän olot aseellisesti olisi tämän maan reunavaltioitten järjestettävä ja liittolaisvallat tukisivat niitä aineellisesti. Näyttää siltä kuin Ranskan hallituksen edustajat olisivat pitäneet huolta siitä, että heidän mielipiteensä tulevat myöskin kuulluiksi näissä reunavaltioissa. On syytä luulla että ne ranskalaiset instruktöörit, joita tällä hetkellä maassamme oleskelee, ovat tällaisen kannan puolella ja väitetään, että heidän vaikutusvaltansa meidän sotilasjohtoomme on suuri.

Hallituksen edustajan, herra pääministerin

vastauksesta käy selville, että suhteet Karjalaan päin ovat olleet olemassa ja ovat edelleen. Hallitus kieltää kuitenkin aseellisen sodan uhkan, mutta kohta rientää myöntämään, että aseellisia joukkoja oleksii maan rajojen ulkopuolella. Tämä on omiansa tukemaan sitä luuloa ja niitä tietoja, joita on päivänvaloon saatettu, että aseellista sekaantumista Venäjän oloihin, lähinnä Karjalan kysymyksen yhteydessä, on suunniteltu Suomessa määrättyissä piireissä. Tämän yhteydessä tekisi mieli myöskin kysyä, mistä johtuvat ne viime viikolla ja tällä viikolla tapahtuneet joukkojen ja aseitten siirrot itään päin, Karjalan rajalle. Mistä johtuu se levottomuus, joka on havaittavissa sotilaspiireissä ja mistä johtuvat ne tiedot, joita yksityiset upseerit ja muut antavat läheisistä komennuksestaan itään päin, ei tosin suorastaan sotilaallisesta tarkoituksessa mutta jossakin sen tapaisessa? Mistä johtuu, että juuri sotilasjohdon huolena on Karjalan kysymyksen järjestäminen? Miksei asiaa ole järjestetty siviilitietä? Pääesikunta ilmoittaa tämän päivän lehdissä virallisesti, että kahakoita Karjalassa on tapahtunut, Vieljärvellä. Mutta ilmoittaa samalla, että esikunnan tiedossa ei ole, onko suomalaisia joukkoja ollut osallisena näissä kahakoissa. Tuntuu merkilliseltä hallituksen ilmoittaessa että suomalaisia joukkoja on Venäjän Karjalassa, että ylin sotilasjohto ei tiedä, onko suomalaisia joukkoja ollut täällä mukana vai ei.

Kylmää vettä niihin piireihin, joissa tällaista aseellista toimintaa pidetään suotavana, on näytännyt viskaavan se seikka, että ne venäläiset byrokraatit, vanhan taantumuksen edustajat, jotka onnellisesti ovat läpäisseet Venäjältä länsivaltoihin — useimmat meidän maamme läpi — ovat ilmoittaneet kantansa olevan, ettei Suomen riippumattomuutta missään tapauksessa olisi tunustettava. Entiset venäläiset hallitusherrat, Sasonov, Lvov, Maklakov ja Tshaikovski, ovat Pariisin rauhankongressille jättäneet kirjelmän, kuten lehdissä on näkynyt, jossa he nimenomaan tätä kantaansa tarjoavat. Levottomuutta näyttää herättäneen myöskin eräiden englantilaisten taantumuksellisten kanta, jota edustaa tohtori Dillon „Timesissä”. Vielä on tässä yhteydessä mainittava, että tšekäläinen venäläinen lehti, „Russkaja Shisn”, joka vielä muutama aika takaperin puhui useasti Suomen riippumattomuudesta ja sanoi olevansa Suomen itsenäisyyden vilpityn kannattaja, on viime viikkoina kokonaan muuttanut kantansa vaikenemalla tästä kysymyksestä. On hyvä syy epäillä, että tämä muutos on tapahtunut niiden määräysten perusteella, joita Pariisista käsin on lähetetty.

Näin olemmekin samalla tulleet kysymykseen, miten on käsitettävä niiden venäläisten oleskelu maassa, jotka täällä kenraali Judenitshin, vanhan taantumuksellisen byrokraatin johdolla, suunnittelevat aseellista esiintymistä Venäjälle päin.

Ei voi muuta kuin ihmetellä, että näille tämän maan vanhoille verivihollisille on suotu tyyssijä tässä maassa harjoittaa vehkeilyä tämän maan itsenäisyyttä vastaan ja kansan turmioksi. Ja millä tavoin on käsitettävä se, että hallitus on myöntänyt juuri näiden piirien käytettäväksi 500,000 markan määrärahan ja jonka käytöstä hallitus käsittääkseni ei ole riittävällä tavalla antanut selkoa? Hallituksen ja viranomaisten suhde näiden taantumuksellisten venäläisten toimenpiteisiin ja oleskeluun tässä maassa on sitäkin käsittämättömämpää, kun muistetaan, millä julmuudella ja vääryydellä hädettiin tästä maasta suuret joukot Venäjän rauhallisia kansalaisia, vieläpä sellaisia, jotka 20 vuotta ovat tässä maassa asuneet — ajattelen lähinnä Karjalan Kannaksen väestöä — jotka koko tämän ajan ovat ajatelleet tämän maan itsenäisyyttäkin, että nämä henkilöt, rauhalliset kansalaiset, hädettiin armotta tästä maasta ja sen sijaan Venäjän vanhan hallituksen mustimmille edustajille suodaan tyyssijä harjoittaa kaikenlaista salavehkeilyä omien pyyteittensä hyväksi, vieläpä tämän maan turmioksi. Meidän käsityksemme on, että tässä maassa, niinkuin kaikissa maissa on ihmisille sallittava olemassaolon oikeus. Sosialidemokraatit ovat kosmopoliitteja. Me käsitämme, että yhdellä ihmisellä on oikeus asua maassa yhtä hyvin kuin toisellakin, olkoon hän mitä kansallisuutta tahansa. Mutta meidän on katsottava, että nämä henkilöt myös hyödyllisellä ja oikealla tavalla täyttävät ne velvollisuudet, jotka maan asukkaille kuuluvat. Näiden taantumuksellisten venäläisten suunnitelma ja hallituksen kannatus heidän suunnitelmilensa on todistus siitä, että maamme hallitus ei ole oikein tätä seikkaa käsittänyt.

Sodan uhkaan nähden ovat lehdet viime päivinä ahkerasti kirjoitelleet. Porvarillisissa lehdissä näyttää kanta kuitenkin horjuvan päivittäin. Suomalaiset piirit eivät näyttäneen oikein rehelliä ja vilpityn kantaa, vaan vaihtelevat ne jossakin määrin sen mukaan, millaiset tuulet näyttävät puhaltavan lännestäpäin. Ja tuskimpa on ruotsinkieliselläkään taholla aivan selvää kantaa. Siihen näyttää viittaavaan Hufvudstadsbladetin kirjoitus, jossa jyrkästi vastustetaan Suomen osanottoa aseellisiin toimenpiteisiin Venäjää vastaan, mutta siinä sivussa ei malteta olla mainitsematta, että kenties tämä sit-

tenkin olisi mahdollista, jos Suomen riippumattomuus ensin saataisiin turvatuksi.

Minä mainitsin varemmin, että militarismin nousu viime vuoden aikana maassamme on ollut ilmeinen, että ihailu sotaa kohtaan sotana ja sen välikappaleihin on ollut nousemaan päin. Ja mitäpä muuta todistaisi myös se seikka, että valtiomme ylimmässä johdossa on juuri tämän ammatin edustaja, että maassa, jossa sisäinen rikkinäisyys odottaa mitä laajimpia yhteiskunnallisia toimenpiteitä kaiken sen hädän ja kurjuuden torjumiseksi, jonka kansalaissota toi mukanaan, että maassa on hallituksen ylimmässä johdossa mies, jonka toiminta koko elämänsä ajan on kohdistunut, ei rauhan, vaan sodan töihin, koska hän on sotilas ammatiltaan, ja että hän poliittisen oppinsa on hankkinut maailman vanhollisimmassa hovissa, joka kaikkeksi onneksi tällä hetkellä kuitenkin on kukistunut. Tuntuu merkilliseltä käsitellä, että sotilaspiireissä innostus sotaisiin toimiin Venäjää vastaan voi olla mahdollinen. Silloin kun sellainen poliitikko kuin Lloyd George ei sitä suosittelen ja toteaa, että kaikki ne, jotka ovat yrittäneet sekaantua Venäjän asioihin, ovat joutuneet tappiolle, olkoot ne sitten Ruotsin kuninkaita tai Ranskan keisareita, tuntuu merkilliseltä, että meidän maamme sotilaspiireissä uskalletaan ajatella tällaista mahdollisuutta.

Pääministeri vastauksessaan kielsi tällaisen sodanuhkan olemassaolon. Ja hän ilmoitti että on oltu rauhallisissa neuvotteluissa Karjalan väestön kanssa. Minä pyytäisin kysyä, miksi rauhallisissa neuvotteluissa tarvitaan aseellista voimaa? Kuinka on käsiteltävä, että silloin kun Suomen rajat eivät ole siirretyt millään rauhansopimuksella ulkopuolelle sen varemmin rajojen, kuinka on käsiteltävissä, että tämän rajan ulkopuolella voidaan neuvotella muiden kuin sen maan hallituksen kanssa, joka valtaa siinä maassa käyttöä. Minun nähdäkseni on siis, kun on kysymys Karjalasta tai mistä muusta alueesta tahansa, joka on Suomen rajain ulkopuolella, neuvoteltava sen valtiolimen kanssa, jonka piiriin tämä alue kuuluu.

Hän mainitsi, ettei ole olemassa mitään sodan uhkaa. Mutta missä on sitten rauha, rauhan mahdollisuudet? Onko meillä normaaliolotila? Onko normaalisuhteet vallalla Venäjän ja Suomen välillä? Ja kuinka on käynyt niiden neuvottelujen, joita tämän maan hallitus aloitti Venäjän neuvostohallituksen kanssa Saksan välityksellä? Onko ne viety suotuisaan tulokseen? Jos hallitus on katsonut sodan olevan olemassa, niinkuin useista tiedoista on näkynyt, niin milloin tämä sota on päättynyt?

On käsittämätöntä, että meidän maamme, huolimatta siitä, että se on pieni ja heikko, että sen sotaisat varustukset ovat herättäneet ylpeyttä sen sotaisten piirien keskuudessa, luottamusta näihin voimiin, liiallista luottamusta. On käsittämätöntä, että voi olla ajatustakaan mistään ulkonaisesta sodasta. Suomen riippumattomuus näyttää olevan asiallisesti, *de facto*, päätetty asia. Puuttuu ulkonainen muodollisuus. Uskallammeko panna peliin tämän itsenäisyytemme ryhtymällä joihinkin sotaisiin toimenpiteihin? Sitä paitsi: onko kansoilla yleensäkin ja tällaisilla pienillä kansoilla erikoisesti syytä ryhtyä väkivaltaisesti laajentamaan alueitaan? Maa kaipaa rauhaa ja rauhallista työtä. Ne vaikeat haavat, jotka kansalaissota iski tämän kansan sydänjuuriin, ne ovat vielä arpeutumatta. Ne ovat parannettavat. On käytävä positiivisiin töihin käsiksi, taattava rauhalliset edistysmahdollisuudet. Kaikki ajatukset aseellisesta toiminnasta ovat hyljättävät moraalittomina ja turmiollisina. Tämän maan on saatava rauhalliset suhteet ei ainoastaan länteen, vaan myöskin itäänpäin. Rauhaa kaipaa, niinkuin edellämäinitsemani länsieuroopalaiset valtiot miehet ovat niin tehokkaalla tavalla esittäneet, koko maailma ja se on hankittava keinolla millä tahansa ja tunnustettava ne tosiasiat, mitkä ovat olemassa. Jos Venäjällä on neuvostohallitus, niin se on tosiasia. Tätä olotilaa, ei voida meidän taholtamme muuttaa. Ja sitä paitsi: toisella kansalla ei ole oikeutta, siveellistä oikeutta tätä vierasta maata, vielä vähemmän omaa maata kohtaan ryhtyä tällaisiin toimenpiteisiin.

Hallituksemme pääministerin vastaus oli sekä asiallinen että asiaton. Asiallinen siinä suhteessa, että se muodollisesti vastasi tehtyihin kysymyksiin, mutta asiallisesti jätti vastaamatta, ja että sen takaa näkyi kuitenkin, että hallituksen politiikka ei ole ollut rauhan politiikkaa, että sen suhde Karjalan kysymykseen on ollut salaisen diplomatian politiikkaa, ja että sen kanta rauhan kysymyksessä on myös määrittelemätön siinä määrässä, ettei se rohkene kansan edustajain tietoon käsitystään tässä kysymyksessä saattaa, koska se katsoo eroavana hallituksena olevansa oikeutettu kieltäytymään lähemmästä selonteosta. Tämä vastaus on kuitenkin ollut omiaan osoittamaan, että tekemämme välikysymys on ollut ei ainoastaan tarpeellinen, vaan myös välttämätön: tarpeellinen ja välttämätön ei ainoastaan käsitteiden selvittämiseksi eduskunnan keskuudessa, vaan ennen kaikkea käsityksen selvittämiseksi maan rajojen sisällä ja myöskin niiden ulkopuolella. Tässä maassa on aikaansaattava yleinen, vahva mielipide rauhallisten

toimien puolesta ja tässä maassa on ryhdyttävä järjestelmällisesti kukistamaan sitä militarismia, joka viime vuoden aikana tässä maassa on nostanut päänsä niin korkealle ja joka uhkaa tämän maan kansalaisten turvallisuutta ja vapautta. Me tarvitsemme rauhaa sisäänpäin, tarvitsemme sitä ulospäin. Maamme tarvitsee kansainvälisiä siteitä myös Venäjälle, lujia ja hyödyllisiä. Kun näitä siteitä tällä kertaa ei ole olemassa, niin minusta tuntuu kuin eduskunnan tehtävä, silloin kun hallitus kerran ei ole ryhtynyt näitä siteitä tehokkaalla tavalla uusimaan, on koettaa vointinsa mukaan ryhtyä näihin tehtäviin. Siinä tarkoituksessa ehdotan, että ennenkuin eduskunta siirtyy päiväjärjestykseen, se lähettää tämän kysymyksen ulkoasiainvaliokuntaan perusteltuun päiväjärjestykseen siirtymiseksi.

Ed. P. V i r k k u n e n: Olen aikaisemmin, tänä iltana, kun puhemiesneuvostossa oli alustavasti käsiteltävänä myöskin kysymys, että nyt alkanut keskustelu toimitettaisiin suljetussa istunnossa, lausunut sen ajatuksen, että tällaisella asian käsitteilyllä tuskin on mitään käytännöllistä merkitystä. Kun kuitenkin herra pääministeri äskeisessä lausunnossaan nimenomaan uudisti tämän ehdotuksen, olisin puolestani mielelläni muokautunut hänen käsitykseensä ja kannattanut hänen esitystään, jos siihen olisi ollut tilaisuutta.

Asiassa pyydän lausua seuraavaa:

Epävarmuutta olojemme vastaisesta järjestämisestä, josta välikysymyksen tekijät puhuvat, on kyllä monen asian suhteen vielä meidän kansamme keskuudessa olemassa. Missä määrässä tämä epävarmuus on vaikuttanut hermostuneisuutta, jota välikysymyksen tekijät myöskin valittelevat, jätän arvioimatta. Tällä kertaa on todennettava vain se, että *niitä* syitä epävarmuuteen ja hermostuneisuuteen, joista välikysymyksen tekijät puhuvat, ei minun tietääkseni ole eikä voi olla olemassa. Eri kertoja lausutaan välikysymyksessä arveluita hyökkäysten suunnitteluista täältäpäin Venäjän valtakuntaa vastaan ja että täältäpäin salaisesti varusteltaisiin sotaretkä Pietaria tai muita Venäjän valtakunnan alueita vastaan. Samansuuntaisia epäilyksiä olemme näinä päivinä saaneet lukea erässä Skandinaavian sanomalehdissä, erilaisilla jälkiselityksillä varustettuina. Näiden sekä kotimaisten, nimittäin tässä välikysymyksessä lausuttujen, että ulkomaalaisten epäilysten johdosta on suoraan sanottava, että mikäli valtiollista elämää ja toimintaa meillä tunnen, tällaisia sotaisten aloitteiden suunnitteluja

ei ole olemassa. Jos sellaisia mainitaan, niin asuvat ne asianomaisten julkilausujain mielikuviteluissa, mutta niitä varmaan ei löydetä kenenkään vastuunalaisessa asemassa toimivan suomalaisen julkisen henkilön eikä valtiollisen ryhmän toiminnassa, ei julkisessa eikä salaisessa. Eduskuntapiireissä ei ole kuultu mitään tällaisista suunnitteluista yhtä vähän kuin siitä, että meillä oltaisiin yhteistoiminnassa täällä oleskelevien venäläisten taantumuksellisten ainesten kanssa. Tämän peruutuksen, jonka tiedän hyvällä syyllä voivani tehdä, pitäisi jokaiselle, toivottavasti myöskin välikysymyksen tekijöille, itsestensä olla selvä.

Mutta varmaankin me olemme kaikki, mihin puolueisiin kuulunemme, kauhulla ja osanotolla kuulleet viestejä siitä hirvittävästä terroristista, jonka alaisina rajantakaiset heimolaisemme tätä nykyä ovat. Kun rauhallisia ihmisiä karkoitetaan kodeistaan, heidän talojansa ryöstetään ja poltetaan, heistä lukuisia murhataan, heidän niukat elintarpeensa, aina siemenviljaa myöten, väkivaltaisesti anastetaan ja kun yhä kasvavien pakolaisjoukkojen täytyy etsiä turvaa rajan toisella puolella, meidän luonamme, niin kukapa suomalainen voisi tätä hirmuvaltaa nähdessään tai siitä kuullessaan olla kylmäkiskoinen tai välinpitämätön. Tahtoisin puolestani olla vakuutettu siitä, että arvoisiin välikysymyksen tekijöihinkin nämä tosiasiat vaikuttavat yhtä särkevästi, yhtä syvää myötätuntoa herättävästi, kuin kaikkiin meihin muihin. Valitan, että edellinen arvoisa puhuja ei katsonut asiakseen pitkässä lausunnossaan omistaa ainoatakaan sanaa tälle asian puolelle. Tämä rajantakainen rosvoaminen tai ole ainoastaan siellä vainottujen heimolaistemme, se on meidän omakin asiamme. Milloin tahansa saattavat siellä raivoavat joukot kulkea rajan yli ulottamaan hävitystensä meidänkin puolellemme, niinkuin jo on tapahtunutkin. On näissä uhkaavissa oloissa luonnollista, että erittäinkin rajan läheinen osa Suomen väestöä näkee tämän vaaran uhkaavana edessään ja että se on asettunut kotinsa ja elämänsä puolustusasemaan, mikäli sillä siihen on ollut mahdollisuutta.

Luonnollista on myöskin, että samoin kuin hallituksemme ja meidän jokaisen velvollisuus on kaikin käytettävissä olevin voimin tukea rajalla asuvia kansalaisiamme, valppaasti vartioida itäistä rajaamme ja olla valmiit torjumaan kaikkia rosvojen hyökkäyksiä, joita valitettavasti ei rajan tällekin puolelle saata olla odottamatta, samoin on meidän kansamme, joka itse hiljakkoin oli kuolemanhädässä, tekevä voitavansa suojan tarjoamiseksi ja auttavan käden ojentamiseksi hei-

molaisillemme, jotka nyt vuorostaan ovat kuolemanhädässä. Tästä velvollisuudestamme lienee sentään kaikki tässä kamarissa yksimieliset.

Olen mielihyvällä kuunnellut herra pääministerin vastauksen välikysemykseen. Pidän sitä erinomaisen valaisevana, asiallisena ja täysin tyydyttävänä. Minua oudoksuttaa, että ed. Laherma, joka välikysemyksessään lausumiensa sanojen mukaan on viimeiseen saakka toivonut, että hänen esittämänsä tiedot ovat perättömiä nyt ei olekaan tyytyväinen, vaikka hän on kuullut että ne eivät ole mitään muuta kuin — perättömiä. Asiallista, joka olisi koskenut hänen omaa välikysemystään, hänen lausuntonsa ei sisältänyt monta sanaa, niinkuin jokainen meistä kuuli ja niinkuin hän itsekin myöntäne. Laihemmilla asiallisuuden perusteluilla, kuin mitä ed. Laherma on voinut esiintuoda, on tässä eduskunnassa tuskin milloinkaan ennen vaadittu välikyselyn jatkuvaa käsitelyä erikoisvaliokunnassa. Minä ehdotan, herra puhemies, myöskin sen ryhmän puolesta, johon minulla on kunnia kuulua, yksinkertaista siirtymistä päiväjärjestykseen.

Ed. Helo: Katsoen kysymyksessä olevan asian tärkeyteen olisi odottanut niin sanotun hallituksen edustajalta seikkaperäistä ja asiallista vastausta tehtyihin kysymyksiin. Minun täytyy kuitenkin konstateerata, että hän vastauksessaan on oikeastaan liukunut itse kysymyksen ohi. Me olemme saaneet kuulla muutamia kategorisia väitöksiä, mutta mitään asiallista ja vakuuttavaa esitystä olemme turhaan odottaneet. Ensiksi täytyy minun huomauttaa, että katson nykyisen hallituksen olevan vaan suoranaista jatkoa edelliselle hallitukselle, niin että oikeastaan voidaan käsitellä koko ennen ollutta tilannetta tässä yhteydessä. Erikoisesti kiinnitän huomiota esitettyyn kolmanteen kysymykseen, nim. mitä hallitus on tehnyt poistaakseen sodanuhkan Suomen ja Venäjän välillä. Tässä kohden ei olisi todella odottanut sellaista onntoa vastausta, mikä siinä annettiin tai oikeastaan siinä ei annettukaan mitään vastausta. Yksinkertaisesti huomautettiin ensiksi kirjelmästä neuvostohallitukselle, jossa nähtävästi päätarkoituksena oli vaan vapauttaa Venäjällä olevat suomalaiset ja itse sovintopuoli oli vaan sivuasiana. Pääkohtana kai tähän asiaan lienee hallituksen edustajan lyhyt huomautus, että mitään sodanuhkaa ei edes ole olemassakaan. Mitenkä on tämä kuitenkin yhtäpitävä sen miltei uskonnokappaleeksi käyneen väitteen kanssa, että me olemme olleet sotatilassa Venäjää vastaan, ja millä oikeudella, jos se kerran ei pidä paikkaansa, millä oikeudella on silloin tässä maassa venäläisiä

ammuttu kuin koiria, joka menettelytapa on herättänyt halveksumista Suomea kohtaan, koko sivistyneessä Euroopassa, vieläpä saksalaisissakin, jotka kuitenkin todella olivat sotatilassa venäläisiä vastaan. Eikö se ollut juuri sotatila, jonka perustuksella Berlinin neuvotteluissa viime kesänä koettiin kiristää Venäjältä erikoisia oikeuksia, ja eikö se ollut juuri sotatila, johon kohtaan rauhanneuvottelut keskeytyivät? Kolmanteen kysymykseen nähden voin minä lyhyesti mainita, että mitään vastausta ei ole saatu. Ja oikeastaan katsoen asiain tilaan, voi väittää, että hallitus tässä kohden ei voi mitään vastausta antaaakaan. Jos tehtäisiin kysymys, mitä hallitus on jättänyt käyttämättä sotatilan voittamiseksi, niin tähän kysymykseen hallitus kyllä voisi vastata paremmalla menestyksellä. Sodanuhka on olemassa ja tämän uhan tietää koko Europa, sen tietää koko maailma, paitsi meidän hallituksemme. Tässä uusiintuu sama asianlaita, mikä oli vallalla vankiemiä kohtelussa: Koko maailma tiesi, minkälaisia epäkohtia näiden vankien kohtelussa oli vallalla mutta sotaministeri täällä eduskunnassa yksin osoittautui tietämättömäksi tästä asianlaidasta, joka kuitenkin herätti niin suurta huomiota koko maailmassa ja jonka lopulta myös suomalainen tiedemies Tigerstedt todisti oikeaksi. On selvä asia, että sodanuhka on olemassa, ja myöskin lienee selvä, että tämän uhkan pohjana on Karjalan kysymys. Onko hallitus tehnyt mitään tämän kysymyksen ratkaisemiseksi. Jos hallitus olisi ollut tehtävänsä tasalla, jos se ei siinä suoranaudessa voitonriemussa, joka meillä vallitsi viime kesän jälkeen, jos se ei silloin olisi menetellyt sillä sokeudella, jolla se menetteli, ja jolla se saattoi Suomen yleisen halveksimisen alaiseksi, niin olisi myöskin Karjalan kysymys nyt ratkaistuna kysymyksenä siihen suuntaan kuin Suomen kansalliset edut vaativat. Tilaisuus tähän tarjoutui nimittäin niissä rauhanneuvotteluissa, joita käytiin Venäjän kanssa Berlinissä viime kesänä. Näissä rauhanneuvotteluissa otettiin myöskin esille Karjalan kysymys ja vaadittiin suomalaisten puolelta että tämä kysymys ratkaistaisiin kansojen itsemääräämisoikeuden nojalla. Silloin neuvostohallituksen lähettiläs Vorowski lausui, että hän kyllä neuvostohallituksen puolesta suostuu tähän vaatimukseen ja siis tämän periaatteen soveltamiseen Karjalaan nähden, mutta lisäksi, että sovelutus voi tulla kysymykseen vain siihen valtion nähden, joka itsekin tunnustaa tämän periaatteen. Jos siis Suomi tahtoi ratkaista Karjalan kysymyksen kansojen itsemääräämisoikeuden nojalla, oli sen myöskin sovellettava tätä samaa peri-

aatetta Ahvenanmaan kysymykseen ja jos silloin todella olisi sovellettu Ahvenanmaan kysymykseen samaa periaatetta, jonka oikeutuksesta me itse vähän aikaa sitä ennen olimme niin syvästi vakuutettuja, ettei tässä maassa ollut yhtään ainoaa soraääntä tässä kysymyksessä kun me tahtoimme tätä periaatetta sovellettavaksi Suomeen, jos silloin olisi tätä periaatetta sovellettu Ahvenanmaahan, niin olisi asiaintila nyt kokonaan toinen, kuin se todellisuudessa on. Silloin nähtävästi Karjalan kysymys olisi ratkaistu ja emmekä taasen Ahvenanmaan kysymyksen tähden olisi joutuneet siihen halveksittavaan tilaan, missä nykyään olemme. Silloin oli meillä hyvä tilaisuus ratkaista tämä kipeäksi käynyt Karjalan kysymys. Mutta Suomen edustajat Berlinin rauhanneuvotteluissa antoivat tähän suoranaiseen oikeudentunnon esittämään vaatimukseen jyrkän kiellon. Neuvottelut keskeytyivät ja myöskin siitä johtuu tämä sodan uhka, jossa me nyt elämme, ja jota on aivan turha kieltää. Ei ole siis lainkaan merkillistä se seikka, että n. s. hallituksen edustaja on täällä jättänyt vastaamatta kolmanten kysymykseen. Hallituksen omatunto on sairas tässä kysymyksessä ja se tietää, että sen hartioilla on myöskin raskas edesvastuu. Hallitus on tietänyt, se on ollut selvillä siitä, että tie Karjalaan kulkee Ahvenanmaan kautta ja että Karjalan avaimena on ollut ja mahdollisesti vieläkin on Ahvenanmaa, että hallitus neuvotteluilla neuvostovallan kanssa olisi voinut ratkaista asian sillä tavoin kuin oikeudentunto ja Suomen kansalliset edut sitä vaativat. Että hallitus on jättänyt tämän avaimen käyttämättä, se on laskettava hallituksen vastuulle. Sille joutuu myöskin häpeä Ahvenanmaan kysymyksessä ja edesvastuu siitä levottomasta tilanteesta ja sodan uhkasta, jossa me nyt elämme. Kun olen siten osottanut, että annettu vastaus tehtyyn kolmanten kysymykseen todellisuudessa ei ole ollutkaan mikään vastaus, en voi pitää annettua vastausta riittävänä, ja yhdyn sentähden herra Laherman ehdotukseen että asia lähetettäisiin perusteellisemman käsittelyn alaiseksi ulkoasiainvaliokuntaan.

Ed. Helle: Tapaukset maamme itärajalla ovat herättäneet tavattoman suurta huolestumista koko kansassa. Kun tämä välikysymys tehtiin, niin siinä tarkoituksessa se tehtiin, että saataisiin maa rauhoitetuksi. Nyt tämä Herra Pääministerin selostus ei ainakaan ollut sitä laatua, että se olisi saattanut rauhoittaa millään tavalla. Päin vastoin huolestuttavat eräät lausunnot hänen puheessaan enempi vielä; samoin ed. Virkkusen lau-

sunto on omiansa huolestuttamaan myöskin mitä suurimmassa määrässä. Muutamia kysymyksiä tahtoisin kosketella, jotka esiintyvät tämän Herra Pääministerin puheessa. Hän huomautti, että täällä ei voida olla mitenkään välinpitämättömiä niihin tapauksiin nähden, mitä itärajalla tapahtuu ja vieläpä niissä kunnissa, jotka ovat Venäjän puolella, siis rajan toisella puolen. Hän huomautti, että siellä takavarikoidaan viljaa hyvinkin korkeita prosentteja ja tämä on hyvin huolestuttava myöskin meidän kansallemme. Olkoonpa niin että siellä tehdään väkivallan töitä, sitä en tahto väittääkään vastaan, mutta niinhän täälläkin on tarvinnut tässä maassa takavarikoida. Heillä on sama asia edessä kuin meillä. Siellä on nälänhätä ja järjestelyä tarvitaan ja se on aivan heidän asiansa, millä tavalla he järjestävät oman maansa asiat, kun eivät vaan tule järjestelemään suomalaisten asioita. Pääministeri lausui että meidän velvollisuutemme on jossain muodossa sekaantua näihin asioihin; hän huomautti nimittäin että meidän pyhä velvollisuutemme on avustaa rajantakaisia heimolaisia. Siellä on tavaton nälänhätä, siellä tarvitaan siemenviljaa ja meiltä pitäisi liientyä, meidän pitäisi auttaa heitä, kun vain saataisiin takeita että ne siemenviljat ja elintarpeet tulisivat oikein käytetyiksi. Näin selitti Herra Pääministeri. Millä tavalla saadaan takeita siitä, että tämä avustus tulee oikein käytetyiksi? Tavalisesti valtiot kun auttavat toisia valtioita, myöskin huolehtivat siitä että ne tulevat oikein käytetyiksi ja tämä huolehtiminen tapahtuu siten, että jonkinlaisia joukkoja asetetaan valvomaan tätä jakamista. Siis ehkä olisi tarkoitus tästä maasta lähettää Venäjälle jonkinmoisia joukkoja, ehkä sotajoukkojakin valvomaan tämän avustuksen jakamista. Siis kysymys olisi eräänlaisen järjestelyn toimeenpanemisen tai ylläpitämisen Venäjän valtakunnassa. Tämän käsityksen saa Herra Pääministerin puheesta. Kun nyt ottaa huomioon sen seikan että sangen pienet asiat ovat ylipäänsä maailman politiikassa olleet tavattoman suuria tekoja, onhan esim. joku harkitsematon tai ehkä harkittu murhateko sytyttänyt koko maailmanpallon, niin mikseivät alueelliset järjestelytoimenpiteet tai hyökkäykset voi synnyttää myöskin jonkinlaista paloa eri valtakuntien välillä. Jos tuo bolshevistijoukko tekee ryöstöjä noihin pitäjiin, niin kirottakoon sitä kuinka tahansa, emmehän voi sitä estää. Otetaan huomioon, että Venäjä on satamiljoonainen kansa ja me olemme kolme miljoonainen kansa. Emmehän me voi järjestellä semmoisen kansan asioita. Sitä paitsi koko Europpassa leimuu bolshevistinen palo, emmehän voi tästä itsenäisestä Suomesta järjestellä niiden

suurvaltojen asioita, emme voi joka ainoaan maahan, jossa kapinanhenki, bolshevistinen liike liikkuu, laittaa joukkoja estämään tätä paloa. Täällä huomautettiin että meidän hallituksemme ei ole tukenut näitä asioita, rajan yli tehtyjä hyökkäyksiä. Mutta onko se estänyt niitä? Maassa, missä aseittentuontikielto on, missä kielletään eri joukkoja aseistumasta ilman hallituksen lupaa, mistä sieltä löytyvät nämä aseelliset joukot, kun kuitenkin ei ole tahdottukaan väittää sitä vastaan, ettei juuri aseellisia joukkoja ole mennyt rajan yli. Eikö hallitus ole millään tavalla sekaantunut tähän asiaan? Vai mistä johtuu se seikka, että täällä hallitus muistaakseni myönsi 500,000 markkaa eräiden venäläisten yhtymien hyväksi ja hallitus muistaakseni antoi lupia eräänlaisiin joukkojärjestelyihin aivan venäläisille taantumuksellisille joukoille täällä. Eiväthän nämä asiat ole perättömiä. Syynä siihen että nämä seikat ovat tärkeitä tekijöitä meidän maamme kansalle, on toiselta puolen seikka, että nämä vaikuttavat hyvin suuressa määrässä sisäänpäin. Ovathan vielä tuoreita haavat, joita kansalaissodassa iskettiin puolelta ja toiselta. Ne eivät ole tosiaankaan arpeutuneet. Rauhoitustyötä jatkuu yhä. Kenkään ei ole tietämätön siitä, että yhä vielä kapinaa kukistetaan. Ei kenkään ole tietämätön siitä, että vielä etsitään keinoja, millä tavalla saataisiin kaikki mahdolliset ja mahdollomatkin ainekset kiinni muka kapinaan osallisina. Vaikka maassa nyt pitäisi olla rauha ja todellisuudessa onkin rauha, niin kuitenkin tahdotaan tavalla jos toisellakin provoseraata ja etsiä keinoja, joilla voitaisiin osottaa, että täällä yhä edelleen on kapinan hankkeita. Jokainen muistaa tuon mahtavan uutisen, että punaisille joukoille tuotiin Ruotsin rajan yli aseita meidän maahan. Porvarilliset sanomalehdet tekivät siitä tavattoman suuren numeron. Ne tahtoivat osottaa että kapinan henki on yhä edelleen sangen voimakas tässä maassa. Ja kumminkin joku päivä kun kului, tultiin huomaamaan ja todettiin että sieltä rajan yli tuotiin ainoastaan herroille konjakkia. Nyt näitä uutisia nähdään silloin tällöin. Jonakin viime päivänä, muistaakseni eilen, näkyi sanomalehdessä, että pommia oli löydetty joltakulta henkilöltä täällä Helsingissä. Tuntuu liika typerältä ollakseen uskottava, että Helsingin kadulla kuljetetaan pommeja ja ampuma-aseita, kun valtiollinen poliisi Helsinkiä sangen hyvin vartioitsee. Ja jokainen tietää ja käsittää, ettei muutamilla pommeilla ja muutamilla sadoilla, ehkä tuhansilla ehkä miljoonilla patruuneilla voida tässä maassa kapinaa nostaa. Tämä kansa, sen työtekevät luokat on lyöty, ei se nouse kapinaan, sen

jokainen tervejärkinen ihminen ymmärtää ja mahdollontonta on ryhtyä kapinaan, sitä valvotaan siksi tarkasti; se olisi hullunyritystä ja ehdottomasti moraalisesti väärää. Ne ainekset, mitkä ovat vaikuttaneet kapinan syntymiseen ja mitkä ovat olleet kapinassa tekijöinä, ovat saaneet kutakuinkin kovakouraisen rangaistuksen, ja saakoot, se oli kevytmielinen, yltiöpäinen teko ja ne teot ovat aina luonnollisesti rangaistavat.

Nyt ajatellaan, että tätä kansaa, työväenluokkaa, pitäisi aina edelleen rangaista ja sitä voidaan rangaista erällä tekosyilläkin. Eihän kellekään ole tuntematon se seikka, että porvarillisissa sanomalehdissä ja eräissä suurissa puheissa ja pienissä puheissa on tuotu usein julki se ajatuskanta, että olisi suotava uuden kapinan syntyminen, että saataisiin tässä maassa lopullisesti työväenliike kukistetuksi. En sano että tämä olisi aivan virallinen tämä uhkaus, tämä luulottelu, sillä on myönnettävä, että työväenpiireissä on myöskin kevytmielisiä aineksia ollut, jotka kaikessa yksinkertaisuudessaan ovat ajatelleet: Voi, kun saataisiin vielä kerran tapella. Niitä voi olla sellaisia, en väitä sitä vastaan. Mutta nämä ovat yksinkertaisia. Ja hallitus ei saisi olla yksinkertainen eikä myöskään porvarillinen sanomalehdistö, joka aina moittii sosialidemokraatista sanomalehdistöä ja työväenlehtiä yksinkertaisuudesta, ei saisi olla yksinkertainen ja uskoa kaikkea mitä kuulee. On yleisesti huomautettu juuri etevien henkilöiden taholta, kuinka suotavaa tällainen kapina olisi, kun saataisiin jonkunlainen tilaisuus. Ja nyt nämä tapaukset Itä-Karjalassa osoittavat, että tilaisuuksia etsitään, pieniä hyökkäyksiä, muodollisia järjestelyjä kaikessa ystävyydessä ja rakkaudessa Venäjän valtakuntaan ja valtakunnan osiin nähden. Siinä voi olla hyökkäykseen syytä kyllä. Ja kun tämä hyökkäys tapahtuu idästä käsin, silloin täällä on kylliksi tilaisuutta selkäpuolen vihollisiin nähden. Porvarilliset sanomalehdet ovat kylliksi selvästi viittanneet siihen, että niin pian kuin tuollainen rajakahakka tapahtuu, silloin on selkäpuolen viholliset tehtävä vaarattomiksi, en sano että niitä vangittaisiin, sillä pelkään että niiden käy pahemmin, pelkään että niitä ei tällä kertaa tul-taisi vangitsemaan vaan ehkä heti lopettamaan. Se on pelkoa, tunnustan sen, mutta koko maan työväenluokalla on siihen pelkoon aihetta. Niillä joukoilla, jotka eivät ole olleet kapinaan yllyttäjinä eivätkä ole olleet aktiivisina tekijöinä siinä, on syytä pelätä, sillä ne jäivät viime kapinassa jällelle rankaisematta, jäivät kärsimättä, ja ne nostivat työväenluokan, ne nostivat sen johtavana poliittisena tekijänä ylös tässä nuorena Suomen

tasavallassa, ja siitä syystä ne olisi kukistettava tavalla tai toisella. Jokainen tietää, että tämä on totta, että tämä ajatuskanta on eräissä piireissä tavattoman valtava. En minä väitä että se tulisi olemaan hallituksen poliittinen kanta, sitä en voi väittää, mutta kuitenkin kun hallitus ei ole missään muodossa ehkäissyt tällaisen ajatuskannan ilmaisuja, ja kun se ei ole missään muodossa ryhtynyt ehkäisemään hyökkäyksiä rajan yli, niin tämä voi herättää hyvinkin vakavaa levottomuutta.

Hallituksen tulisi varoa, ja kansan on velvollisuus hallitukselle huomauttaa että sen tulee olla varovainen tällaisissa asioissa. Tämä Suomen nuori urhoollinen armeija, se voi näyttää tavattoman voimakkaalta, ja kuka kieltää etteikö se ole hyvin järjestetty ja voimakas mitä sen kokoon tulee. Mutta sittenkin tuo hyökkäys jos sitä valmistettaisiin ja nuo härsytykset, joita ei ole kiellettykään olevan olemassa, ne ovat sittenkin vaarallisia, ja ovat sitäkin syystä vaarallisia, että ne voivat aivan yksinkertaisesti päättyä Suomen valloitukseen. Jos nämä joukot eräitä osia valtaisivatkin Venäjän valtakunnasta, kukapa sitä kieltänee, niin ainakaan eihän ne voi Venäjää valloittaa eikä Venäjän valtakuntaa pakoittaa mihinkään pakkosopimukseen. Siihen ovat uupuneet monien suurtenkin valtakuntien armeijat, siihen ovat Ruotsit ja Ranskat uupuneet ja siihen myös uupuu koko Suomen kunto ja voima, se on selvä. Sitä paitsi tulisi hallituksen ehdottomasti pyrkiä sovintoon tuon itäisen naapurin kanssa siitäkin syystä, että Suomen kansa tarvitsee tätä naapuria, Suomen teollisuus etenkin kaipaa sitä ja Suomen kansa tarvitsee venäläisiä tuotteita. Ainoa todellinen markkinapaikka Suomen teollisuudelle on Venäjä. Ja niinkauvan kun Venäjään nähden ei ole suotuisia olosuhteita, niin kauvan ei meidän maamme teollisuudella, etenkin juuri metalliteollisuudella, ole kovinkaan suuria nousun toiveita. Me tarvitsemme venäläistä viljaa, paloöljyä ja muita tuotteita. Meidän täytyy olla ystävyyssuhteissa sen kansan kanssa, me emme saa sitä ärsyttää emmekä millään tavalla järjestellä sen maan asioita, sillä se kääntyy meidän omaksi turmioksemme.

Minä toivoisin että asia tulisi niin paljon selvitettyksi, että tämä kansa, vieläpä sen työväenluokka saisi rauhan, että niille selitettäisiin varmasti, että niinkauvan kuin pysytte rauhallisina, teitä ei keinotekoisten syiden nojalla tulla ahdistamaan. Tämän vakuutuksen ja vastauksen minä tahtoisin tältä, hallitukselta. Jos hallitus pystyy sen antamaan, niin silloin voidaan koko paljon rauhottua. Ja rauhaa tosiaan tässä maassa tarvitaan. Ne haavat, mitä on isketty, niinkuin jo huomautin, ne

ovat liian karkeat ja ne ovat liian paljon vieläkin vertavuotavia. Ne täytyisi saada tukkia ja kansan päästä todellakin rauhallisiin toimiin ja rauhallisesti kehittymään. Ja tässä voi hallitus kaikkein parhaiten myötävaikuttaa. Minä uskon, että tämä kansa on kyllästynyt, ainakin sen työtätekevät luokat kyllästyneet riitoihin ja kyllästyneet venenvuodatukseen ja kyllästyneet kapinoimiseen. Siis hallituksen tulisi myös niihin kyllästyä ja antaa kansalle parempia vakuutuksia kuin mitä Herra Pääministeri nyt antoi.

Ed. K. E. Linna: Ne selitykset, jotka herra pääministeri antoi välikysymyksen johdosta, ovat minusta olleet täysin tyydyttäviä. Kun sitäpaitsi välikysymyksen tekijäin puolelta ei ole tuotu esiin mitään sellaista tosiasiallista, joka aiheuttaisi asian valiokuntaan lähettämisen, kannatan minä ryhmäni puolestani tehtyä ehdotusta yksinkertaiseen päiväjärjestykseen siirtymisestä.

Ed. Alkio: Tällaisen välikysymyksen tekemiseen niiden huhujen perusteella, jotka ovat viime päivinä liikkuneet sekä täällä että ulkomailla, oli epäilemättä asiallista aihetta. Mutta kuultuani sen vastauksen, minkä pääministeri on antanut, sekä ne perustelut, mitkä välikysymyksen tekijä on esittänyt, on minun tältä paikalta ilmoitettava, että minä tulen kannattamaan yksinkertaiseen päiväjärjestykseen siirtymistä. Kaikki nämä huhut ovat näyttäneet tämän käsittelyn aikana aiheettomiksi, kokonaan perusteettomiksi. Välikysymyksen tekijät ovat jatkettussa keskustelussa koettaneet antaa asialle sen luonteen, ikäänkuin ne pienet Itä-Karjalan kansaan kohdistuneet avustukset, joihin Suomen puolelta on ryhdytty, olisivat olleet aiheena näihin huhuihin, ikäänkuin nämä pienet avustusyritykset olisivat olleet jonkinlaisia hyökkäyksiä Venäjää vastaan, jonkinlainen sodan viritys, joka antaisi aihetta Euroopalle epäillä, että Suomi nyt nousee militaristisille puujaloille ja lähtee entistä mahtavaa Venäjää hävittämään, sen bolshevismia kukistamaan. Minusta tämä on uskottelunakin jo senlaatuinen ajatus, joka täysijärkisten ihmisten päähän ei saata pystyä. Senverran järkeä minä ymmärtäisin olevan yksin Suomen valkoisella armeijallakin, ettei se ajattelekaan ryhtyä sellaiseen voimatekoon, kuin sotilaallisin toimin järjestääkseen Venäjän nykyisiä oloja. Sillä Venäjän nykyiset olot, ne ovat bolshevismia viljeyttäviä, rikkomia, murskaamia ja niitä ei minkäänlaisen armeijan kautta järjestetä, ei vaikka kaikki ententevallat yhdessä ryhtyisivät siihen. Eikä myöskään bolshevismia sil-

lä hävitetä. Se on ilmiö sitä laatua, etteivät siinä sotilaskeinoit auta.

Mutta kun on kysymys suomalaisista heimoista Venäjän rajan sisällä, Itä-Karjalasta, Venäjän Karjalasta ja Aunuksesta, Virosta, Inkerinmaasta, minä lasken sosialidemokraattien sydämelle: mitä kannalta te otatte kansainvälisyyden? Teidän sydämenne sykähtää aina, kun te kuulette, että työväenluokka kärsii rajan takana ja te kohotatte äänenne vaatien tämän kärsimyksen lopettamista. Ja kun venäläiset bolshevikit hyökkäävät Aunuksen ja Venäjän Karjalan kansan kimppeeseen, ryöstävät heiltä viimeisetkin elintarpeet, murhaavat tuhansittain eikä silloin pitäisi kuulua suomalaisen sosialidemokraatin suusta toisellaan vaatimus ihmisysoikeuden puolesta kuin mitä täällä tänä iltana on esitetty? Minä käsitän sen siten että silloin, kun joku kansakunta kärsii hätää, oli se mikä kansakunta tahansa, on sen riennettävä apuun, jolla on jotakin avuksi tarjottavaa. Ja jos Itä-Karjalan kansa kärsii nälkää ja suomalaiset tarjoavat sille puolen purrusta leipäpalastaan, onko se silloin hyökkäys Venäjän valtaa vastaan, jos tätä leipäpalaa täytyy olosuhteiden pakosta lähteä viemään miekka kuppeella?

Suomalainen valtioaate sisältää ajatuksen, että Vienan Karjala ja Aunus ovat yhdistettävät Suomeen ja se on ilmailausuttu monta kertaa näiden vuosien kuluessa. Ja minä julistan sen tältä paikalta uudestaan. Meidän pyrkimyspäämääränämme on vapauttaa Itä-Karjala siitä kurjuudesta, siitä vuosituhantisesta orjuudesta, missä se on Venäjän hallituksen alla ollut. Me käsitämme hyvin, että me emme voi tätä vapautusta suorittaa asevoimin emmekä edes yritä sitä. Mutta me tahdomme nykyisille maailmanvallanpitäjille julistaa, että kansojen itsemääräämisoikeuden perusteella me suomalaiset vaadimme, että Kalevalan synnyinmaa on yhdistettävä muuhun Suomeen. Sillä sitä vaatii kaikkein alkeellisinkin kansojen itsemääräämisoikeus ja ennenkaikkea sitä vaatii kulttuuri. Kun asiaa katselee tältä kannalta, muuttuu tämä kansainvälisyyden aatteiden alkeellisimmaksi toteuttamisyritykseksi, jota meillä täällä nämä välikysymyksen tekijät ovat tahtoneet vastustaa. Jos välikysymyksessä olisi kohdistettu kysymykset siihen, mitä tekemistä on Venäjän monarkisteilla Suomessa, olisin minä saattanut olla mukana. Sillä minäkin pelkään, että Venäjän monarkistit pelaavat tässä maassa peliä, joka tulee koitumaan tälle maalle onnettomuudeksi, jos se saa jatkoa. Minulla on ollut tilaisuus tältä paikalta julistaa jo ennen se ajatus, että täällä ei saa suvaita enempää venäläisiä monarkisteja

kuin venäläisiä bolshevikejakaan, sillä kaikki ne yksissä mielin tähtäävät siihen päämäärään, että Suomen orjuuden ajan Venäjän valtakunnan alla pitäisi vielä jatkua. Mutta me suomalaiset olemme päässeet jo sellaiseen vapauden makuun, ettemme ilmaiseksi luovuta enää vapauttamme. Sen on saanut aikaan Suomen valkoinen armeija. Ja se on suorittanut sen silloin kuin Suomen punainen armeija yhtyi näiden maamme tuhatvuotisten vihollisten kanssa estääkseen tämän maan vapautushetkellä sitä suurvaltiotekoa, minkä Suomi silloin suoritti. Me suomalaiset emme ole koskaan pyrkineet näyttelemään suurta osaa maailmanhistoriassa. Mutta meidän aikamme on nyt tullut, aika, jolloin meidän täytyy saada julistaa maailmalle, että me tahdomme saada myöskin elää. Minä olen vakuutettu siitä, että tämä julistus ym määretään maailmassa nykyään paremmin, jos siihen julistukseen yhtyvät myöskin Suomen sosialidemokraatit. Olen myöskin vakuutettu siitä, että meidän kaikkien tässä eduskunnassa nykyään olevien sydämet ja ajatukset tässä suhteessa tähtäävät samaan päämäärään. Meitä erottavat vain eräänlaiset yleismaailmalliset periaatteet, joidenka keskinäiseen selvittelyyn ei minun ymmärtääkseni nykyinen hetki ole sovelias. Sanoin jo, että jos välikysymys olisi kohdistunut siihen miksi täällä saa olla venäläisiä monarkisteja, miksi ne saavat täällä suunnitella ja hautoa toimia ja tekoja, jotka tarkoittavat Suomen itsenäisyyden hävittämistä, olisin voinut yhtyä ja yhtynyt mielelläni tähän välikysymykseen. Mutta kun kysymys koskee vain pääasiassa, niin kuin näistä lausunnoista on kuultu, sitä, että suomalaisten pitäisi lakata avustamasta vienankarjalaisia ja aunukselaisia, en saata yhtyä siihen. Minä en saata Kainin tavoin sanoa, niinkuin eräät puhujat tässä edellä, että jokaisessa maassa pitää saada hoitaa asiansa itse. Kyllä meidän asiamme on yrittää hoitaa vienankarjalaisten ja aunukselaisten asiaa. Se ei ole maailmanhistoriallinen rikos eikä se ole militaristinen teko, vaan se on heimoteko, jonkalaisten aika ei ole vielä historiassa ohi eletty. Tulee epäilemättä se aika, jolloin kansainvälisen veljeyden periaatteet korkeamassa mitassa tunnustetaan kuin nyt, mutta sitä ennen täytyy maailmassa saada julistaa sitä vapautta, jota me nyt tahdomme julistaa Vienan Karjalalle ja Aunukselle.

Kaikkeen tähän katsoen olen sitä mieltä, että välikysymys sellaisenaan ei anna aihetta siihen, että sitä lähetettäisiin valiokuntaan.

Ed. P r o c o p é: Säsom sekreterare i den delegation, som senaste sommar sändes till Berlin

för att åstadkomma fred med de ryska bolschevikerna, ber jag få rätta en oriktighet i herr Helos uttalande. Det var ingalunda på det sättet att vi skulle kunnat få också Karelen med att tillåta folkomröstning på Åland, och det sade ej Vorovsky, huru mycket han än eljes pratade. Han avböjde alldeles bestämt under alla omständigheter våra anspråk, men tillade att dessa anspråk voro så mycket mera inkonsekventa som vi ej i Ålands-frågan voro villiga tillåta omröstning. Att det ej blev fred i somras med bolschevikerna, det berodde ej på oförståelse från finländskt håll, utan det berodde på de fullkomligt omöjliga krav och fordringar, som från rysk sida framställdes, krav på gottgörelse och krav i annan riktning. Jag tror för övrigt, att det varit ganska svårt att komma till överenskommelse med en motpart sådan som Vorovsky och bolschevikerna, en motpart, som uppställer såsom ett av sina rättssnören, att varje människa har obegränsad rätt att döda och mördra huru mycket han vill. Det yttrandet fällde nämligen Vorovsky även under fredsförhandlingarnas gång.

Uti herr Lahermas andragande fingo vi höra åtskilligt. Jag har första gången äran tala i denna församling, jag vet sålunda ej vad som är brukligt, men jag får lov att säga att där var åtskilligt i detta andragande, som fordrar gensaga. Vi fingo höra, att nu Finlands folk för första gången efter mera än ett år är i tillfälle att fritt i grundlagens anda bestämma om sina angelägenheter. Anser verkligen herr Laherma att Finlands folk hade större frihet att bestämma i sina angelägenheter under tsarismens tid eller under den tid då bolschevikiska matroshopar larmade utanför detta hus och inne i dess förrum? Vi fingo även i talet höra, att vi äro orsaken till den röda terrorn i Ryssland, i det att långt nere vid Volga någonstädes tiotusentals vita officerare skjutits. Det är överraskande. Det hava vi ej vetat förut. Vi fingo även veta att Europa och Amerika hava inget intresse av bolschevismens bekämpande. Jag kan dock ej underlåta att påpeka, att herr Laherma i detta sammanhang gjorde sig skyldig till en inkonsekvens, ty han påstod till att börja med att Estlands och Lettlands befolkning av ententeländerna tvingas att kämpa mot ryssarna, men i samma väva yttrade han, att ententeländerna ha inget intresse av kampen mot Ryssland. Vi fingo även veta att herr Laherma betraktar det såsom synnerligen upprörande, att senaste vår ett 10-tusental ryska bolscheviker vräktes ur landet.

Men trots alla dessa gensagor måste jag säga att det finnes i interpellationen en punkt, som är

glädjande och det är, att däri erkännes den fara, som hotar oss från ryskt håll. Ty det är nu en gång så, att vi måste göra klart för oss att däriifrån hotar faran för oss: Ryssland är utgångspunkten för all fara, våldet må sedan uppbäras av tsaren, Kerenski eller Lenin, men faran är nog störst när härskaren heter Lenin, ty då är det ej blott en politisk utan även en kultur-fara. Men om jag även i detta avseende kan skänka motiven i interpellationen erkännande, så måste jag å andra sidan inlägga en gensaga mot påståendet, att det vore finländska åtgärder, som skulle framkalla de slitningar och konflikter, vilka lagt grunden till den spänning, som råder mellan Finland och Ryssland. Den är nog lagd långt för detta från rysk sida, den lades framför allt genom bolschevikernas försök att under kriget senaste år med tillhjälp av den röda armén åter binda Finland på ett eller annat sätt vid Ryssland. Och nya konfliktämnen hopas ständigt och ständigt på rysk sida genom dessa mängder agitationslitteratur, som däriifrån sänts över till vårt land och genom den agitation, som däriifrån mot samhällsordningen här bedrives. Men om vi se, att faran hotar från Ryssland, måste vi även vara betänkta på att åstadkomma en sådan sakernas ordning, att denna fara bleve mindre hotande, mindre överhängande. Och det kunna vi inte göra genom undfallenhet i en eller annan riktning, undfallenhet mot ryskt höger- eller mot ryskt rött välde, utan det kunna vi endast genom målmedvetenhet genom att utnyttja de chanser, som bjudas oss genom att hava klart för oss att målet skall vara att flytta faran så långt som möjligt från våra dörrar.

Lantdagsman Alkio har i sitt andragande kraftigt och varmt framhållit de omständigheter, som förplikta Finlands befolkning gentemot Karelen. Det vore onödigt att här vidare dröja vid den saken, men dessa två mål — att befästa vår oavhängighet och vår självständighet och att fullgöra de förpliktelser, som man anser sig hava mot Karelen — det är sådana mål, att det förefaller mig, att alla samhällslager på finskt håll torde kunna förena sig om dem. Men vi få inte vid de målens fullföljande ränna med huvudet mot väggen, vi få ej flyga högre än vingarna bära. Vi måste vara försiktiga. Men å andra sidan få ej våra planer vara alltför jordbundna. Jag kan ej underlåta att i detta sammanhang återkomma till vad i ett par av de första andragandena yttrades om den engelska och amerikanska motvilligheten mot en aktion i öster. När en av de föregående talarena yttrade sig om ententeländernas diplomater, som vilja tillråda fred med bolschevikerna,

förtog han antingen av förbiseende eller uppsåtliga, vad en av Suomen Sosialidemokraattis utskickade för ej så alltför länge sedan erfor av en representant för periferimakterna. Det var, att dessa makter betrakta bolschevikerna såsom sina givna fiender och icke kunna tänka sig att stater, som vilja stå väl med periferimakterna, skulle kunna sluta fred med bolschevikerna. Jag kan heller inte underlåta att påpeka, att det är ren ynkedom att såsom motiv framföra, att Ryssland är så stort med sina hundra miljoner — det hade kunnat sägas mera — jämförda med våra fattiga 3 miljoner. Det skälet manar oss till försiktighet, men det får ej göra, att vi sitta med händerna i kors. Det skälet fanns när vi inledde självständighetspolitiken och det skulle hava drivit till att vi skulle gjort ingenting för att vinna vår frihet. Trots detta förhållande hava vi kommit till frihet och oavhängiget och trots det lära vi komma att fortsätta att driva vår politik framför allt vår utrikespolitik.

Det synes mig, att regeringen har ådagalagt både klokhet och försiktighet, i varje fall är det icke försiktighet som synes hava saknats. Vid sådant förhållande ber också jag för min enskilda del få föreslå enkel övergång till dagordningen.

Ed. R. E r i c h: Edellinen puhuja on sattuvasti osoittanut, kuinka virheelliset tiedot ed. Helolla on tähän saakka ollut Berlinissä viime elokuussa käydyistä venäläis-suomalaisista neuvotteluista, joissa minä myös olin mukana. Kun Suomen hallituksen edustajilta siellä neuvostohallituksen edustajain taholta ohimennen tiedusteltiin, mitenkä sitten Suomessa suhtaudutaan kansallisuusperiaatteen ja kansojen itsemääräämisperiaatteen täydelliseen soveltamiseen, nimenomaan Ahvenanmaan kysymykseen, niin Suomen hallituksen edustajat eivät luonnollisestikaan voineet tähän mitään sitovaa vastausta antaa. Mutta sängen omituista on panna merkille että niitä aniharvoja kohtia, joissa voitiin havaita jonkunverran yksimielisyyttä suomalaisten ja venäläisten neuvottelijain välillä, oli se, ettei periaatteellisesti voida vaatia kansallisuusperiaatetta ehdottomasti ja rajattomasti sovellettavaksi, vaan että tällöin aina on pakko ottaa huomioon myöskin muunlaisia, erityisesti valtiollista laatua olevia intressejä, luonnollisten valtioiden välisten rajain periaate, y. m. Tämä oli kuten sanottu niitä harvoja kohtia, joissa jonkun verran yksimielisyyttä oli olemassa, ja omituista on havaita, että kun venäläiset puolestaan esittivät vastaväitimuksiaan, niin eivät he suinkaan karttaneet sellaisia vaatimuksia, jotka ehdollisesti tarkoittivat

suomalaisten asutusalueitten mahdollista liittämistä Venäjään. Eivät siis suinkaan heidän puolestaan täydessä määrin tahtoneet tuota kansallisuusperiaatetta sovellettavaksi, milloin se tuli tai näytti tulevan jonkunlaiseen ristiriitaan muunlaisten valtiollisten etujen kanssa. Mutta joskin ed. Helo on elänyt tähän saakka noissa virheellisissä käsityksissä Berlinissä käydyistä neuvotteluista, niin on sittenkin vaikea käsittää, että kukaan voisi kuvitella sitä, että Karjalan kysymys olisi voinut saada meille suotuisan ratkaisun, jos me silloin olisimme venäläisille ilmoittaneet omasta puolestamme olevamme valmiit soveltamaan n. s. kansojen itsemääräämisperiaatetta nimenomaan Ahvenanmaan kysymykseen, johon tuo periaate, ohimennen sanoen, ei ole suorastaan sovellettavissa. Luonnollisesti niin toisen kuin toisenkin, sekä Karjalan että Ahvenanmaan kysymyksen ratkaisu olisi silloin ja on sen jälkeenkin ollut riippuvainen aivan toisenlaisista tekoista kuin siitä, mitä tältä tai toiselta taholta lausuttiin mainittujen periaatteitten soveltuvaisuudesta toiseen ja toiseen tapaukseen.

On myöskin kosketeltu tässä keskustelussa kysymystä siitä vallitsiko aikoinaan ja vallitseeko vielä rauhantila vai sotatila tätä nykyä Suomen ja Venäjän välillä. Tässä keskustelussa on siksi paljon puhuttu syrjäisistä seikoista, etten nyt tahdo lausua montakaan sanaa tästä asiasta, joka kieltämättä on periaatteellisesti tärkeä ja josta olisi hyvinkin paljon sanottavaa, jos sitä ryhdyttäisiin yksityiskohtaisemmin käsittelemään. Tahdon ainoastaan lausua seuraavaa. Maailmansodassa on ollut hyvin paljon säännöttömiä ja erikoislaatuisia sotaisia eli vihamielisiä suhteita eri valtioiden välillä, suhteita, joita niin sanoakseni ei ole voitu rajattomasti sisällyttää yleisiin kansainvälisiin kaavoihiin. Voidaan kyllä sanoa, että aivan säännöllistä sotaa ei käyty Suomen ja Venäjän välillä, mutta sotatila on ehdottomasti kansainvälis-oikeudellisten periaatteiden mukaan arvosteltuna vallinnut näitten molempien valtioiden välillä ja tuota sotatilaahan ei vielääkään ole millään rauhanteolla saatettu muodolliseen päättäntään. Että tuo tila oli osittain säännöttöntä laatua, se riippui taasen, niinkuin hyvästi tiedetään, pääasiallisesti siitä, että Venäjän valloittajat varsin salakavalasti suhtautuivat Suomeen ja täällä käytyyn taisteluun, ne kun eivät tahtoneet esiintyä avoimina ja selvinä vihollisina, mutta ottivat osaa tähän taisteluun, jota olivat olleet itse aikaansaamassa ja jouduttamassa, sellaisella tavalla, ettei saattanut olla vähintäkään epäilystä heidän vihamielisestä suhtautumisestaan meidän maahamme ja sen lailliseen esivaltaan.

Että tästä kaikesta johtui eräitä säännöttömyyksiä niin puolella kuin toisella, ei ole kiellettävissä, mutta se ei alkuansa suinkaan riippunut meistä suomalaisista, ja kuten alussa sanoin, se on kysymys, jonka tarkempi käsittely ei kuulu tämän asian yhteyteen, vaikka olen tahtonut siitä muutamana sanan lausua.

Muuten kannatan minäkin puolestani yksinkertaista päiväjärjestykseen siirtymistä.

Ed. E s t l a n d e r: De händelser, som under debatten berörts, hava visserligen sin betydelse, dock mindre i och för sig, än genom den skugga, som de kasta framför sig. Frågan är mindre om våd som skett, än om vad som kan komma att här efter följa. I detta avseende är det med tillfredsställelse, som man erfarit, att det skedda icke berott på främmande makters inblandning. Ty, med iakttagande av vad som överhuvudtaget är tillbörligt folken emellan, måste Finland handla i förhållande till sin östra granne endast ur synpunkten av sin skyldighet mot sig själft. Vårt land kan icke påtaga sig någon mission, vore den än så betydelsefull ur synpunkten av det allmänna världsläget, om denna mission överstiger dess krafter och kanhända äventyrar dess nyvunna frihet och inre lugn. Den självbestämmerätt, som varje nationalitet äger taga i anspråk för sig, den böra vi och vårt land tillfullo erkänna, och vi svenskar i Finland göra det visserligen. Och dock, icke ens den naturliga medkänslan med dem, som lida under det ryska röda skräckväldet, under den rådsregering, som de röda inom vårt land och som socialdemokraterna inom vår representation hylla sig till och ömma för, icke ens den naturliga medkänslan med dem kan rättfärdiga hjälpåtgärder av sådant slag, att de komme att sätta det egna folkets välfärd på spel. Endast så långt och så tillvida som dessa intressen sammanfalla, kan det anses naturligt, att Finland åtager sig uppgifter av det slag, som här kunde komma i fråga.

Jag nämnde den svenska befolkningen i Finland. Denna befolkning torde icke anse det vara önskligt, att vårt land, som nyligen själfst har vunnit sin tillvaro som stat och ännu icke har tryggt sin ställning och sina inre förhållanden, inslår en erövringspolitik. Och jämväl finnes det mången, som icke heller utan oro ser, hurusom strävanden göra sig gällande att, låt vara också på fredlig väg, med riket söka förena områden, vilkas befolkning till stor del ej ens står uti stamförväntskap med det finska folket och som genom sina historiska öden icke hör samman med Finland och vars inflytande i framtiden måhända kunde påverka vårt lands utveckling och jämväl dess

politiska intresseriktning på ett oberäkneligt sätt.

Utöver det egna försvaret och vad därmed sammanhänger samt tryggheten för framtiden av landets läge och gränser bör därför enligt min tanke icke vår befattning med förhållandena och händelserna österom gränsen sträcka sig. I avseende å regeringens framtida politik och hållning, i vad mån den anser sig kunna förebygga, att riket drages in i stridigheter och äventyr, förekomma att faran för överfall från öster ökas, därest verkliga enskilda finska skaror inblanda sig i striderna i Ryssland, — i alla dessa avseenden kan jag i regeringens nu avgivna svar icke finna tillräckliga hållpunkter för ett bedömande.

Också i ett särskilt avseende saknar jag uttalanden från regeringens sida, ehuru jag dock vill tro, att detta mest beror på ett förbiseende. Då nämligen i interpellationen frågas, vad regeringen gjort för att avvärja den hotande faran av krig mellan Finland och Ryssland, hade det varit på sin plats, att regeringen också antytt, hurusom den äger full blick för den krigsfara, som i sagda avseende förefinnes i de finska rödas i Ryssland stämplingar i detta land och i vårt eget land och likaledes uti de förhoppningar och planer, som alltjämt hos deras meningsfränder inom vårt eget samhälle hysas.

På grund härav skulle måhända påkallas en ytterligare diskussion i en eller annan form mellan regeringen och representationen, en diskussion, varom jag föreställer mig att regeringschefen i sin erinran om sekretet plenum gav en antydan.

Här har framlagts förslag om att ärendet skulle hänskjutas till utskotts behandling i och för en motiverad övergång till dagordningen. Jag är av grundsatens emot att lantdagen tager befattning med utrikespolitiken i syfte att uti detaljer söka ingripa uti regeringens verksamhet, sålunda i allmänhet försvärande ärendenas skötsel och förhindrande en följdriktig ledning av dem. Jag vill därför heller icke nu förorda remiss till utskott.

Jag kan dock av flere skäl icke förklara mig tillfreds med statsministerns svar. Jag finner det icke tillfredsställande, men vill dock icke härvid längre uppehålla mig. Då emellertid nu förestår en nybildning av vår regering, föreligger för närvarande enligt min tanke icke anledning att till utskott förvisa en fråga, vars förnämsta intresse hänför sig till den blivande regeringens hållning. Och då jag förutsätter, att denna nya regering skall låta sig angeläget vara att för de grupper inom lantdagen, av vilka den förväntar stöd, framlägga tillfredsställande utredning om sin blivande politik, kan jag för närvarande rösta för enkel övergång till dagordningen.

Jag bör ännu tillägga, att detta uttalande är gjort endast för min egen räkning.

Ed. Helo: Vastauksessa tehtyyn välikyselyyn ei ole tuotu esiin jyrkästi kielteistä näkökantaa suomalaisten aseelliseen sekaantumiseen nähden rajojen ulkopuolella, vaan vieläpä huomautettu, että sitä tullaan edelleenkin jatkamaan ja ed. Virkkunen ihmetteli ettei tämä asia ole myöskin sosialidemokraattien sydämellä. Tämän vierasheimosten auttamisen laita on kuitenkin vähän niin ja näin. Tiedämmehän että esim. virolaiset nykyään eivät ole lainkaan kiitolliset siitä avusta, minkä ovat meiltä saaneet. Onpa kuultu virolaisten lausuvan ilonsa siitä että heidän suomalaiset auttajansa nyt ovat poistuneet. Samoin ei myöskään inkeriläisiäkään kohtaan ole esiinnytty auttavasti. Päinvastoin kun he pyrkivät Suomeen, kohdellaan heitä ikään kuin rikollisia ja kun he pyytävät hallitukselta avustusta, on heidät jätetty oman onnensa nojaan, kun sen sijaan esim. venäläisille on luovutettu 500,000 markan avustusraha. Juuri siihen seikkaan nähden että inkeriläisiä ei ole avustettu, näyttää tämä 500,000 markan rahaerä epäilyttävältä. Lyhyesti siis hallituksen vakuutus sukulaisheimolaistemme auttamisesta tuntuu epäilyttävältä ja voisipa lausua hallituksen toimista ja vakuutuksista tässä asiassa että siinä on Esaun kädet ja Jakobin ääni.

Ed. Huopli: Kun kansa levottomana vaatii vastausta kysymykseen, ajotaanko nääntynyt, entisistä haavoistaan vertavuotava maa syöstä uuteen turmiolliseen sotaan, voi uskottavan vastauksen antaa ainoastaan sellainen hallitus, jonka kansa itse on asettanut ja joka nauttii kansan luottamusta. Mutta se hallitus, joka nykyään on maassamme, ei ole kansan itsensä asettama hallitus, vaan diktatuurihallitus, jonka on asettanut puolikaseduskunta. Nykyinen hallitus on jatkoa sille seikkailevalle ulkopoliitikalle ja julmalle sisäpolitiikalle mitä maassamme kansalais sodan päättymisestä saakka on harjoitettu. Sellaisen hallituksen, sallittakoon se suoraan sanoa, sanoihin emme voi eikä kansa voi missään asiassa uskoa. Sellainen hallitus voi olla valmis minkäläisiin tekoihin tahansa, kuten sen hallituksen seuraaman suunnan teot niin ilmeisesti viime vuoden tapausten valossa osottavat. Tästä syystä on tänä kriittisenä hetkenä, jolloin häilymme rauhan ja sodan vaiheella, isänmaallemme nähdäkseni mitä pelottavin onnettomuus, että maallamme ei ole kansanvaltaisesti asetettua, kansan luottamusta nauttivaa hallitusta.

Ja näin ollen niin kauan kun maattamme hallitsevat herra Ingmanin hallituksen tapaiset tai muut sellaiset hallitukset, joita tahtoisin nimittää porvarillisiksi neuvostohallituksiksi, niin kauan emme, selittäköönpä hallituksen päämies täällä asioita millä tavoin tahansa, niin kauan emme koskaan voi elää hetkeäkään varmuudessa siitä, ettemme voi joutua sodan jalkoihin. Sodan ja rauhan kysymys on sama kuin hallituskysymys.

Ed. H o m é n: Välikysymyksen tekijät puhuvat hermostuneisuudesta, joka vallitsee maassamme sen epävarmuuden johdosta, mikä on olemassa Venäjän ja Suomen välillä. Ja myöntänee jokainen, että tila mikä nyt on Venäjän ja Suomen välillä, on vallan epäselvä. Välikysymyksen tekijät tahtovat väittää, että ehkä suurin syy siihen että vaara uhkaa idästä, on Suomen ja suomalaisten. Tämä on vähän merkkinen väite, sillä tiedetään, mistä vaara uhkaa ja mitkä tosiasiat ovat syynä siihen, että täällä on ruvettu käsittämään kuinka suuri vaara todellakin on. Levottomuuden syynä ovat tapahtumat Itä-Karjalassa, punaisten ja bolshevikien toiminta siellä, ja se seikka että tämä toiminta on ulottunut meidänkin maahamme, että punaiset ja bolshevikijoukot ovat tehneet hyökkäyksiä rajan yli meidänkin maahamme. Tässä ovat ne todelliset syyt, jotka välikysymyksen tekijät väittävät olevan meidän puolella, syyt siihen epävarmuuteen, joka nyt vallitsee maassa. Me elämme kansallisuusaatteen aikakaudessa. On vallan selvää että me emme voi kylmäverisesti ja välinpitämättömällä tavalla lukea ja kuulla mitä hirmutöitä tapahtuu Itä-Karjalassa, jossa heimolaisemme asuvat. Me emme voi aivan ilman muuta jättää tuota asiaa sikseen, vaan nuo seikat koskevat meidän sydämiimme. Siinä on heimolaiskansa, ja meillä on siveellinen oikeus, myös velvollisuus, koettaa auttaa minkä voimme, auttaa ja lieventää sitä vaaraa, missä tämä kansa nyt tuolla puolen rajan on.

Eräs puhuja sanoi että meillä ei ole minkäänlaisista siveellistä oikeutta sekaantua asioihin, jotka tapahtuvat tuolla puolen rajaa. Minä luulen, että jokainen valtakunta tahtoo auttaa, ei ainoastaan omia kansalaisiaan, vaan myöskin lieventää vaaroja ja kärsimyksiä, jotka painavat jotain heimolaiskansaa. Semmoisessa asemassa me olemme heimolais- ja naapurikanssamme, joka on yhä kasvavassa yhteydessä meidän kansamme kanssa. Inhimillinen tunne jo vaatii, että me koetamme lieventää sitä nälkää ja pahaa, jota ne kärsivät, että me annamme kaiken kannatuksemme niille, jotta ne jaksaisivat kestää niitä vaaroja ja uhkuksia, jotka siellä tapahtuvat. Mutta ei aina satu

niin, että, jos tahtoo tarjota apua toiselle, samalla myös turvaa omaa maatansa. Ja sieltäpäin vaara meille tulee. Näyttää siltä kuin Itä-Karjala tulisi samaan asemaan kuin Balkani tuolla Euroopan kaakkoispuolella, että se on levottomuuden koti tai levottomuuden pesä. Ja jos semmoisessa rauhattomuuden maassa olot tulevat yhä uhkaavammiksi, niin tietysti siinä piilee suuri vaara meidän maallemme. Sentähden jo oman maan suojeleminenkin tarkoittaa siihen suuntaan että meidän täytyy koettaa saada olot sielläkin paremmiksi ja turvallisemmiksi. Ed. Procopé on erittäin selvällä tavalla valaissut, mikä yhdysside on näiden tapahtumain ja meidän oman maamme turvan välillä. Minä tahdon vaan lisätä, että yhä enemmän nähdään, että tämä käsitys tulee kaikille suomalaisille selväksi, samaten kuin se on tullut Itä-Karjalassakin monelle selväksi. Me olemme emämaa ja kulttuuria ne voivat saada meiltä. Siinä se on yhdysside meidän välillämme.

Asema on vaikea ja minä en tahdo nyt ryhtyä puhumaan poliittisesta asemasta, koska on vaikea tietää ja tuntea sitä tarpeeksi, jotta voisi jotakin varmaa sanoa. Luotan siihen, että hallituksemme tekee parastaan, jotta voisi sekä auttaa niitä heimoalaisia, jotka ovat rajan toisella puolella että turvata omalle maallemme sen kehityksen, joka nyt on sille kipeämmin tarpeellinen kuin koskaan. Minä yhdyin niihin, jotka katsovat, että väliky-symys ei anna aihetta mihinkään erityiseen päätökseen, vaan ehdotan yksinkertaista siirtymistä päiväjärjestykseen.

Ed. L a h e r m a: Pyysin puheenvuoroa ed. Procopén lausunnon johdosta. Hän näyttää käsittäneen väärin erät minun sanani tai hän ei ole muistanut, missä yhteydessä ne lausuttiin. Hän mainitsi minun lausuneen, että terrori Venäjällä on meidän kansamme tai maamme syy. Sitä en ole väittänyt. Nämä ajatukset olivat siinä sitaattissa, jonka esitin lordi Parmoorin puheesta mainitsemassani Lontoossa pidetyssä kokouksessa. Ed. Procopé mainitsee myös minun tunnustaneen, että vaara uhkaa meitä Venäjältä käsin. Tätä en myös väittänyt, vaan sanoin nimenomaan, että vaara uhkaa meidän itsenäisyyttämme maassamme olevain venäläisten taantumuksellisten taholta. Ja nämä ovat kaksi aivan eri asiaa. Että Venäjältä käsin olisi tällä hetkellä jotain erityistä vaaraa olemassa tai uhkaamassa maatamme, sitä rohkeneisin epäillä. Tiedossamme on, että Venäjän nykyinen hallitusvalta on tunnustanut Suomen riippumattomuuden ja että tämän maan porvarillinen aines on myös ollut mukana tekemässä tai hankkimassa tunnustusta maamme itsenäisyydelle

juuri tältä nykyiseltä neuvostohallitukselta. Se tapahtui vähää ennen kansalaissodan alkua. Sitä vastoin on tiedossa seikkoja, jotka puhuvat päinvastaista Venäjältä päin, että sieltäkäsinkin päinvastoin ollaan halukkaita ryhtymään rauhallisiin suhteisiin naapurimaiden kanssa, lähinnä myös Viron ja Suomen kanssa. Siellä on tosin eräitä piirejä tai henkilöitä, jotka edustavat jyrkempää kantaa ja joiden etunenässä tietoni mukaan on sotakomissaari Trotsky. Arvoisat edustajat muistanevat englantilaisen sanomalehtimiehen, „Daily Newsin” kirjeenvaihtajan Ransonin lausunnon, jossa hän ilmoitti sotakomissaari Trotskyn mieltä olevan, että interventsiooni liittolaisvaltojen taholta olisi erittäin suotava, koska hänen mielestään yleismaailmallista vallankumousta ei voi syntyä ilman interventsioonia ja koska hän puolestaan uskoo, että Venäjän moraalinen rintama kestää tämänkin hyökkäyksen aivan samalla tavalla kuin se kesti saksalaisten hyökkäyksen ja että se tämän rintamansa säilymisen kautta hankkii itselleen tilaisuuden levittää bolshevistisia aatteita myöskin Länsi-Eurooppaan. Tämä Trotskyn kanta ei kuitenkaan ole yleinen Venäjällä. Päinvastoin lienee asianlaita siten, että neuvostohallituksen enemmistö, ehkäpä kaikki muut Trotskya lukuun ottamatta, ovat sitä mieltä, että rauha olisi pikaisesti hankittava sotaa käyvän valtojen kanssa. Kun maamme ei ole missään positiivisessa kosketuksessa Venäjän kanssa tällä hetkellä, on hyvin vaikea saada pikaisia, luotettavia tietoja siltä taholta. Mainitsen kuitenkin, että satumatlta näin noin kuukausi, puolitoista takaperin Moskovassa painetun sanomalehden, joka muistaakseni oli sikäläisen nykyisen hallituksen äänenkannattaja Isvestija. Tässä numerossa, jonka näin, oli kauttaaltaan rauhaan pyrkivä mieliala ja ilmeinen havaintoni oli, että Venäjälle olisi mitä onnellisinta päästä sovintoon sotaa käyvään maiden kanssa. Näinä päivinä on Viron „Sosialidemokraat”-lehdessä eräs virolainen sosialidemokraatti — tai kenties bolshevikki — Wilhelm Maasik, joka on nykyään tullut Pietarista ja jossa hänen sanotaan olleen bolshevikien palveluksessa, kirjoittanut, että Venäjän lehdet tällä hetkellä valmistavat hyvin voimakkaasti mielialaa rauhan aikaansaamiseksi ja että Pietarissa ilmestyvä bolshevikilehti „Severnaja Kommuna” kirjoitti juuri aivan hiljattain rauhan puolesta, valittaen, että se on vaikeasti saatavissa aikaan, mutta että heidän taholtaan ei ole esteitä olemassa ja että he ovat valmiit milloin tahansa ryhtymään ystävällisiin kosketuksiin reunavaltioiden, myös Viron ja Suomen kanssa.

Ed. Alkion puheenvuoron johdosta minä pyy-

täisin kysyä, millä tapaa on käsitettävissä, että nykyinen hallitus haluaa nimenomaan ryhtyä elintarvejärjestelyyn Karjalassa, jossa tämä apu tietysti on tarpeen, samaan aikaan kun oma maamme ei ole tullut läheskään tyydytetyksi, kun on tiedossa, että laajat seudut Suomessa kärsivät mitä huutavinta nälkää, että varsinkin Pohjois-Suomen kunnissa syödään suurelta osalta pottua, olkea ja muuta leivän vastiketta. Kuinka on nyt käsitettävissä, että se näkee tällaisen kurjuuden omassa maassa, mutta on valmis ryhtymään pontevasti avustamaan elintarvejärjestelyä rajan takana? On itsestään selvää, ettei kukaan sosialidemokraatti enempää kuin kukaan muukaan humaaniesti ajatteleva ihminen voi kylmäkiskoisesti katsoa toisten ihmisten hätää. Mutta on ero, millä tavalla hätää ryhdytään auttamaan. Jos siihen ryhdytään ase kädessä, asevoimin, niin sellaisesta auttamisesta me pyytäisimme luvan olla erillämme. Oikeus sekaantua toisen maan asioihin on käsittääkseni vaan silloin, kun se tapahtuu rauhallisessa tarkoituksessa ja myöskin rauhallisissa keinoilla. Rauhaa ei voida viedä aseilla, rauhaa ei voida tehdä sodalla. Ja varsinkin tässä tapauksessa minä haluaisin omana käsityksenäni lausua, että se rauha, mitä Suomi tai Suomen hallitus ja sen vallassaolevat luokat haluavat viedä ase kädessä Karjalaan, ei tule olemaan pysyvä rauha, vaan sen rauhan jälkeen, joka siellä tilapäisesti mahdollisesti saataisiin aikaan, tulee olemaan jatkuva sarja sotaisia kärsimyksiä ja, niinkuin luulen, myöskin tuhoisia seurauksia meidän maallemme.

Keskustan taholta — ajattelen lähinnä ed. Alkion puheenvuoroa — ollaan valmiit siirtymään päiväjärjestykseen perustelematta eduskunnan kantaa sen tarkemmin. Hyvä on, jos ollaan herkäuskoisia, jos luotetaan, että asia on tällä keskustelulla ratkaistu. Mutta jos te olette rauhan kannalla, niin kuinka te voitte vastata valitsijainne edessä, jos ne sodan mahdollisesti puhjetessa tulevat kysymään, oletteko tehneet kaikkenne sodan estämiseksi. Jos te jätätte käyttämättä tämän viattoman keinon sodan estämiseksi, sodan uhkan poistamiseksi, joka on olemassa ja jota pääministerin lausunto ei ole voinut torjua, jos te jätätte käyttämättä tämän tavattoman viattoman ja helpon keinon, niin millä te voitte vastata valitsijoillenne, että te olette tehneet kaikkenne sodan torjumiseksi? Ei millään. Minä uskon, ettei Suomen kansa, eivät myöskään maalaisliiton takana olevat valitsijat, ole sodan kannalla. Ja jos te hyvässä uskossa niihin diplomaattisiin herroihin, jotka täällä kansan selän takana juonittelevat tällaisten tointen puolesta, jos te välinpitämättöminä

hyväksytte heidän ylimalkaiset, diplomaattiset ja kierot vastauksensa, niin te olette vetäneet päälenne ei ainoastaan valitsijainne, vaan myös koko kansan tuomion.

Ed. Wuolijoki: Arvoisat edustajat! Minä olen tyydytyksellä kuullut pääministerin selityksen siitä, että hallituksella ei ole aikomusta millään tavalla provoseerata sotaa Venäjän kanssa. Olen erikoisesti sentakia kuullut sen tyydytyksellä, että niissä piireissä, joihin hän kuuluu, ja hänen läheisillä ystävillään ei vuosi takaperin suinkaan ollut samanlainen mielipide. Ja minä olen myöskin tyydytyksellä kuullut keskustelua eduskunnassa ja tullut siitä vakuutetuksi, että meidän porvaristomme on verrattain rauhallisella kannalla; sillä ei ole ainakaan sellaista valloitus halua Vienan Karjalaan ja Kuolan niemimaahan nähden, joka sillä oli vuosi takaperin. Mehän muistamme Mannerheimin kuuluisan lausunnon, ettei pistetä miekkaa tuppeen ennenkuin viimeinen Leninin sotilas on Vienan Karjalasta karkotettu, ja kun olin puheissa tämän edellisen pääministerin kanssa, selitti hän, että me emme tässä maassa voi tulla toimeen ilman Vienan Karjalaa ja että sen valloittamiseksi meillä juuri on kuningas välttämätön. Panen senvuoksi erikoisesti mielihyvällä merkille, että vuoden kuluessa ollaan ainakin jotakin opittu.

En luule Suomen kansassa, ainakaan suomalaisessa kansassa, olevan eri mieliä siitä, että Venäjän karjalaisten olisi kuuluttava Suomeen. Luulen, että olemme kaikki siitä yksimielisiä. On vaan kysymys, millä keinolla me mahdollisesti ne saamme kuulumaan tänne. Yleinen porvarillisten keino tähän saakka maailmassa on ollut se, että maa valloitetaan ja sillä hyvä. Ei muisteta, että me täällä Suomessa, jos missään maassa olemme saaneet vedota kaikkeen muuhun kuin väkevämmän oikeuteen; me olemme aina vedonneet kansojen itsemääräämisoikeuteen. Meidän on täytynyt monta kertaa taistella Venäjän tsaarivallan taantumusta vastaan juuri kansojen itsemääräämisoikeuteen nojaten, meidän on täytynyt selittää Euroopalle, että meillä täytyy olla oikeus itse määrätä asioisamme ja juuri näillä aseilla me oikeastaan olemme paraiten taistelleet venäläistämispyrkimyksiä vastaan, sillä tiedämmehän, että Venäjän hallitus ei juuri ole muuta pelännyt kuin skandaalia Europassa. Olen valmis tunnustamaan että meidän n. s. kagalimme tekivät suuria palveluksia maallemme juuri saattamalla Europassa tällaisen skandaalin toimeen joka kerralla kun Venäjän tsaarivalta koetti meitä sortaa. Jos meillä ei olisi silloin ollut aina sanottavana, että meillä on oikeus

puolellamme, että meitä sorretaan väärin, niin emme olisi saaneet vastakaikua Europassa emmekä olisi jaksaneet taistella venäläistä sortoa vastaan. Jos nyt saisimme Venäjän Karjalan sillä tavalla, että me sen valloittaisimme ja joittenkuitten aikojen kuluttua — sitä tuskin kukaan epäileekään ettei niin tulisi tapahtumaan, — Venäjän valtakunta taas olisi mahtava, niin luuletteko että me silloin Europassa saisimme vastakaikua avunhuudollemme, kun Venäjän imperialisit kylmästi selittäisivät: te otitte meiltä väkivalloin meidän alueitamme silloin kun me olimme heikot; nyt on meidän vuoromme maksaa samalla mitalla. Sentähden me sosialidemokraatit pyrimme tuohon päämäärään yksinomaan sitä tietä, että koetamme yleisen mielipiteen maailmassa saada sille puolelle, että kansoilla pitää olla itsemääräämisoikeus, koetamme kansojenliiton saada siitä vakuutetuksi ja sitä tietä saada Venäjän Karjalasta yhtymään Suomeen ne pitäjät jotka meihin tahtovat yhtyä. Minä olen koettanut ajaa tätä politiikkaa tänä vuonna kansainvälisessä sosialistikonferenssissa. Olen ehdottanut siellä m. m. Venäjän socialisteille ja sosialivallankumouksellisille, että he yhtyisivät ponteen, jossa lausutaan, että Venäjän Karjalasta ne pitäjät, jotka tahtovat yhtyä Suomeen, saisivat sen tehdä, ja vaikka me tiedämme että sosialivallankumoukselliset ovat sangen isänmaallisia, jopa suur-isänmaallisia venäläisiä, niin ei heillä ollut mitään sitä vastaan. Tosin vain yhdellä ehdolla, sillä ehdolla, että se ei tule häiritsemään Muurmannin rataa enkä puolestani luule, että sitä ymmärtäisi Europassa juuri kukaan, jos olisimme sellaisia imperialisteja, että me pyrkisimme häiritsemään Venäjän kulkua Muurmannin radalla, sillä kaikki käsittävät, että Venäjällä täytyy olla ainakin yksi hengityskohta avonaisena mereen, koska siltä useita muita näytään tällä kertaa suljettavan.

Lausun siis mielihyvällä toteavani sen, että sekä pääministeri että suuri osa eduskunnan porvarillisia jäseniä on sillä kannalla että ei pitäisi seikkailupolitiikalla syöstä tätä maata sotaan itäisen naapurin kanssa. Mutta jos ollaan tällä kannalla niin minun mielestäni vastaus kolmanteen kysymykseen ei ollut läheskään tyydyttävä. Täällä on jo valtio-oppinut, valtio-oikeuden professori Erich selittänyt, että meillä on sotatila. Ei siis ole väärin puhua sodanuhasta, kun kerran on sotatila. Sodanuhka poistetaan taas vain sillä tavalla, että tehdään rauha ja siinä kohden herra pääministerin vastaus on vaillinaisen. Hän ei sano mitä Suomen hallitus on viime aikoina tehnyt saadakseen rauhan Venäjän neuvostovallan kanssa. Meidän maallamme on, ei ainoastaan

meille sosialidemokraateille, vaan koko maalle erittäin tärkeätä rauha Venäjän kanssa. En ymmärrä kuinka meidän teollisuutemme voi vastaisuudessa tulla toimeen ilman Venäjää, enkä ymmärrä myöskään kuinka me voimme tulla toimeen vastedes ilman Venäjän elintarpeita. Senvuoksi minusta olisi välttämätöntä, että hallitus olisi vastannut tähän kysymykseen, onko se viime aikoina todella koettanut saada aikaan rauhaa Venäjän neuvostovallan kanssa ja mikä tällöin on ollut esteenä että rauhaa ei ole syntynyt. Kannatan myöskin että Venäjän Karjalaa avustetaan nä-länhädässä ja että sille viedään siemenviljaa ja mitä muuta se tarvitsee, mutta luulen, että siihen ei olekaan mitään esteitä, jos käännytään neuvostovallan puoleen ja ilmoitetaan että me olemme valmiit auttamaan Venäjän Karjalaa ellei elintarpeita ja lähetettävää siemenviljaa sieltä ryöstetä. Mutta jos lähetämme sinne sotajoukon, niin on hyvin paljon mahdollista, että käy sillä tavalla, kuin kerrotaan käyneen Vuokkiniemellä ja Uhtualla. Meidän joukkomme siellä käydessään taistelivat Venäjän karjalaisia vastaan, joiden hihassa valkoisessa nauhassa olivat sanat: „Karjalan itsenäisyyden puolesta”, kun meidän valkoistemme hihassa oli „Karjalan puolesta”. Ja se ei suinkaan tehnyt Venäjän karjalaisia taipuvaisiksi liittymään Suomeen. Pelkään samaa nytkin, että jos lähetetään täältä joukkoja sinne, olivatpa ne hallituksen joukkoja tai vapaaehtoisia, ne eivät suinkaan lähennä Vianan karjalaisia, vaan ne pikemmin heidät vieroittavat meistä. Vianan karjalaiset on, niinkuin on sattuvasti sanottu, vallattava laulujuhlilla ja auttamalla heitä siinä ankarassa elintarvepulassa ja siemenpulassa, jota he tällä kertaa kärsivät.

Minua hallituksen pääministerin vastaus ei siis tyydytä. Varsinkin kolmanteen kohtaan vastaus oli aivan epätäydellinen, ja saadakseni eduskunnan päätöksen valiokunnassa harkittavaksi erikoisesti rauhanteon kysymyksestä, jonka minun mielestäni pitäisi olla jokaiselle Suomen kansan edustajalle tärkeän, pyydän kannattaa väliky-symyksen lähettämistä valiokuntaan.

Ed. S c h a u m a n: Jag anhöll om ordet i anledning av herr Estlanders andragande. Jag skulle i allt väsentligt kunna ansluta mig till herr Estlander, men jag kan icke komma till samma slut som han. I likhet med herr Estlander anser också jag herr statsministerns avgivna svar på interpellationen icke tillfredsställande. Utom vad redan av herr Estlander anfördes ber jag att få uppmärksamgöra särskilt på en punkt i detta svar. Herr statsministern yttrade: „Jag måste således

på den framställda interpellationens svara, att någon värvning och utrustning av frivilliga trupper i och för sådan anfallesexpedition till ryska Karelen eller mot Petersburg, som i interpellationens förutsättes, planeras ej med regeringens vetskap och begivande äger rum, lika litet som regeringen bistår vid trupperns utrustning för en sådan expedition. Icke heller hava finska krigare vare sig frivilliga eller ordinarie trupper — fränsett den i Repola redan tidigare befintliga truppen — gått öfver gränsen till ryska Karelen.”

Det kan vara, att varje ord i det stycke, jag nu tog mig friheten uppläsa, är riktigt, men icke desto mindre är hela den allmänna framställningen oriktig. Jag har det bestämda intrycket, att vi stå, trots allt, inför vissa erövringsståg, vissa härnadsståg, och för min del anser jag, att det är lantdagens oavvisliga skyldighet — därest lantdagen är av denna mening — att säga klart och tydligt till, att den icke är med om en dylik politik, icke med om en öppen och icke med om en maskerad erövringspolitik, icke ens om denna politik drives i ett förment eller verkligt humanitärt syfte.

Då det gäller att välja mellan förslag om enkel övergång till dagordningen eller remiss till utskott, så kan jag som sagt icke omfatta den mening, som herr Estlander stannade för. Enkel övergång till dagordningen betecknar visserligen icke, att döma av flere yttranden som här avgivits, att de, som rösta för enkel övergång till dagordningen, skulle på något vis giva öppna fullmakter åt regeringen att handla huru den vill, men det synes mig, att man tydligare understryker, att man icke vill veta av någon erövringspolitik, om man låter saken först närmare beredas i utskott. Det är på denna grund som jag, herr talman, ber att få biträda yrkandet på remiss till utskottet för utrikesangelägenheter.

Herr Estlander har icke kunnat förmå sig att taga detta steg, på den grund att han principiellt är en motståndare till att lantdagen befattar sig med utrikespolitik. För min del anser jag tvärtom att, då en gång i L. O. finnes stadgat om ett särskilt utskott för utrikesärenden, så har därmed också avsetts, att detta organ skall utöva några funktioner, och vår konstitutionella utveckling bör gå därhän att detta utrikesutskott blir det organ för lantdagen, som tillsammans med regeringen bestämmer utrikespolitiken. Att icke taga vara på möjligheten att gå vidare i denna riktning, i konstitutionell utveckling, tycker jag vore oriktigt. Jag upprepar, att jag biträder yrkandet på remiss av interpellationens till utskottet för utrikesärenden.

Ed. M. E r i c h: Samalla kuin mielihyvällä panen merkille, että ed. Wuolijoen täällä äskettäin antama lausunto oli melkoista myötätuntoisempi karjalaisten asiaa kohtaan kuin muiden vasemmistolaisten tänä iltana asiasta pitämät puheet, samalla en karjalaisena kansanedustajana ja nimenomaan Viipurin läänin itäisen osan ja Raja-Karjalan väestön eduskunnan lähettämänä voi olla julkilausumatta syvää mielihyväni sen johdosta, että n. s. Karjalan kysymys Suomen eduskunnassa on tullut käsittelyn alaiseksi siinä muodossa, sillä tavalla ja siinä hengessä kuin tänä iltana vasemmiston puolelta on tapahtunut. Puolestani olisin toivonut, että kysymys, jonka tulisi olla lähellä kaikkien suomalaisten sydäntä, olisi tullut kokonaan toisessa valaistuksessa esille Suomen kansan eduskunnassa ja tavalla, joka suuremmassa määrässä olisi ollut omiaan herättämään meidän rajantakaisissa heimolaisissamme rohkeutta ja luottamusta tulevaisuuteen, sillä olen syvästi vakuutettu siitä, että Suomen kansan enemmistö ei suhtaudu raja-karjalaisten toivomuksiin sellaisella ylimalkaisella ja yliolkaisella kylmäkiskoisuudella ja välinpitämättömyydellä kuin mitä ilmeisesti tehdään vasemmistolaisten tai ainakin vasemmiston enemmistön puolelta. Erittäin kiinnittää minun huomiotani tänään esitettyssä välíkysymyksessä se tapa, millä siinä käsitellään Repolan asiaa. Tässä välíkysymyksessä leimataan koko n. s. Repolan retki aivan yksinkertaisesti seikkailuretkeksi. Sen osanottajat, ne urheat suomalaiset joukot, jotka viime vuonna lähtivät Repolaan raakalaisvaltaa vastaan taistelemaan, olisivat muka tavallisia seikkailijoita, nämä vapaaehtoiset suomalaiset, jotka Repolan kovia kokeneita ja paljon kärsineitä asukkaita lähtivät saattamaan länsimaisen sivistyksen ja yhteiskuntajärjestyksen siunauksesta osallisiksi, toteuttaen sillä tavalla Repolan väestön hartaimman tulevaisuuden unelman. Samoin on tahdottu asettaa ne yksityiset vapaaehtoiset, jotka kenties nykyisen tilanteen vaikutuksesta ovat lähteneet avustamaan Aunuksen nousua, sellaiseen valoon, että nekin olisivat tavallisia edesvastuuttomia seikkailijoita. Mutta voin vakuuttaa, että jos tällaisia yksityisiä vapaaehtoisia on lähtenyt rajan toiselle puolelle, se ei ole tapahtunut siitä syystä, että ne olisivat militaristisen hengen sokaisemia, kuten täällä on viitattu. Se on tapahtunut yksinomaan ihmisrakkauten vaikutuksesta ja siitä syystä, että heidän rinnassaan asuu suomalaisen kansallistunteen palava tuli, joka on pakottanut heidät kenties oman henkensä uhalla lähtemään avuksi niille, jotka ovat samaa sukua kuin he ja jotka vuosisatojen kuluessa ovat saaneet kärsiä monta vertaa ankarampaa sortoa

kuin konsanaan Suomenniemellä asuvat suomalaiset. Puolestani en ymmärrä kuinka sille, että yksityisiä suomalaisia on ottanut osaa Aunuksen nousuun, voidaan antaa sellainen leima, että se merkitsisi sodan julistamista tai sotatoimien alkamista Venäjän neuvostotasavaltaa vastaan. Onhan tunnettu asia, että viimeisen sadan vuoden kuluessa kaikkialla Euroopassa on usein uudistunut seilmiö, että vaikeissa oloissa elävä ja raskasta sortoa kärsinyt kansakunta on asevoimin noussut taistelemaan voittaakseen itselleen vapauden kallisarvoisen lahjan, ja silloin on sattunut, että muista maista on rientänyt vapaaehtoisia auttamaan näitä vapautensa puolesta taistelevia ilman että kuitenkaan mitään sotaa virallisesti on syntynyt näiden maiden ja sen valtion välillä, jonka alaisen vapautensa puolesta noussut kansakunta siihen saakka on ollut. Ottihan kreikkalaisten vapaussotaan osaa ainakin yksi suomalainen jo 1820 luvulla. Jos tällaista saattoi tapahtua 1820 luvun lopulla, eikö ole silloin monin verroin luonnollisempaa, että meidän päivinämme, jolloin kansallistunto on moninverroin valveutuneempi kansamme keskuudessa, täältä lähtee satoja suomalaisia auttamaan virolaisia heidän vapaustaistelussaan, ja eikö ole vielä paljoa luonnollisempaa, että meidän kansamme keskuudessa on runsaasti sellaisia aineksia, jotka tahtovat auttaa rajantakaisia karjalaisia heidän vapautistelussaan, karjalaisia joita meihin suomalaisiin yhdistävät pyhät ja katkeamattomat veriheimolaisuuden siteet, jotka ovat samaa luuta ja samaa verta kuin mekin ja ajattelevat samalla tavalla kuin me ja jotka ovat meille lahjoittaneet Kalevalan runoarteet, joihin myöhempi suomalainen kulttuuri suureksi osaksi perustuu. Sen sijaan että täällä vasemmiston taholta laajasti on puhuttu siitä, että Suomessa muka olisi jotain sotaisia hankkeita Venäjää vastaan, vaikkei pienimmälläkään tavalla ole voitu osoittaa näiden väitteiden yhtäpitävää todellisuuden kanssa, koska jonkun yksityisen henkilön osanottoa Aunuksen kansan nousuun ei voida sanoa sotaiseksi hankkeeksi hallituksen puolelta Venäjän valtiota vastaan, sensijaan olisi vasemmistolla ollut syytä paljoa suuremmissa määrässä kiinnittää huomiota siihen ainaiseen sodanvaaraan, joka päinvastoin uhkaa Suomea Venäjän puolelta. Minä luulen että täällä kaikki tämän arvoisan eduskunnan jäsenet täysin tietävät kuinka monta kertaa Venäjän bolscheviikkien taholta on tehty hyökkäyksiä ja hävitysretkiä Suomen rajojen sisäpuolelle; niitä on tehty viime syksyn kuluessa ja pitkin talvea Kivennavalle, Suojärvelle ja Salmin rajakylien puolelle; ja ylipäänsä tuskin mikään Raja-Karjalan pitäjä ja rajaseutu on tällä hetkellä täysin riittä-

västi turvattu tällaisia hyökkäysretkiä vastaan. Ne raa'at venäläisjoukot, jotka ovat samoilleet Suomen rajojen sisäpuolelle, ovat tappaneet kymmeniä rauhallisia karjalaisia talonpoikia, sekä hävittäneet suuret määrät karjaa ja muuta omaisuutta useiden kymmenien tuhansien markkojen arvosta. Tämä osoittaa että Venäjän hallituksella pikemminkin on sotaisia hankkeita ja suunnitelmia Suomea vastaan kuin päinvastoin.

Samalla kun minäkin puolestani olen sitä mieltä, että varsinainen aseellinen taistelu n. s. Kauko- eli Itä-Karjalan kysymyksen ratkaisemiseksi olisi nykyoloissa vaarallista seikkailupolitiikkaa, yhdyn kaikesta sydäimestäni siihen ajatukseen, jonka ed. Alkio täällä lausui, että näiden kovia kokeneiden seutujen on tulevaisuudessa kuuluttava meidän maahamme, meidän itsenäiseen suomalaiseen valtakuntaamme, ja minä toivon ja tahdon olla vakuutettu siitä, että tämä kysymys vielä saadaan rauhallisella tavalla ilman verenvuodattusta ratkaistuksi. Samalla kun minä yhdyn niihin, jotka ovat ehdottaneet yksinkertaiseen päiväjärjestykseen siirtymistä, samalla minä luulen julki lausuvani Suomen ja Karjalan kansan valtavan enemmistön ajatuksen, ilmituodessani sen hartaan ja syvän myötätunnon ja sydämellisen osanoton jota Suomen kansa tällä hetkellä tuntee rajan takana ylivoimaisia vaikeuksia vastaan taistelevia ja mitä kaameimmissa oloissa eläviä heimolaisiaan kohtaan.

Ed. Hultin: Minä luovun.

Ed. Lohi: Minä en ollenkaan ihmettele sitä, että välikysymys tästä asiasta on tehty. Sillä onhan kaikille eduskunnan jäsenille tunnettua, että huhuja kaikenlaisia on ilmassa liikkunut viime aikana. Ja näitä huhuja on näkynyt myöskin ulkomaalaisissa sanomalehdissä. Senvuoksi minun käsittääkseni tämän välikysymyksen tekeminen oli aivan oikeutettu ja paikallaan, mutta senjälkeen kun herra pääministeri on asiassa antanut näin rauhoittavan selityksen, niin minun käsittääkseni ei ole mitään aihetta tätä asiaa valiokuntaan lähettää.

Ed. Vuolijoki täällä huomautti että pääministeri ei vastannut mitään välikysymyksen viimeiseen osaan, nimittäin siihen kysymykseen, mitä hallitus on tehnyt sodan uhkan poistamiseksi. Minä ymmärrän täydellisesti hallituksen kannan tässäkin kysymyksessä. Onhan meille kaikille tunnettua, miten koko sivistynyt maailma on näihin asti suhtautunut tähän Venäjän bolshevistineuvostovaltaan. Ne eivät ole tähän asti tunnustaneet sitä Venäjän lailliseksi hallitukseksi. Onhan mei-

dän kansamme nälänhädän partaalla suorastaan riippuva niistä virtauksista, mitä esim. lännessä-päin ajatellaan, miten suhtaudutaan myös Venäjään. Oloissa sellaisissa kuin me olemme ei minun käsittäkseni hallitus ole voinut mitään rauhaa, sanan varsinaisessa merkityksessä, tehdä Venäjän bolshevistisen hallituksen kanssa. Miten olot vastaisuudessa tulevat kehittymään, tietysti tulee meidän suhtautumisemme myöskin olla senmukainen.

Ed. Kekkonen: Kun istunto on näin pitkälle kulunut en tahdo pitkää puheenvuoroa käyttää. Tuon vain lyhyesti julki sen mielipiteen, joka on vallitsemassa sillä taholla jota minun tulisi täällä edustaa. Tuskinpa mikään muu kansanosamme meidän maassamme toivoo rauhan säilymistä tässä maassa hartaammin kuin sitä toivoo köyhä kristillinen työkanja. Olemmehan jo tarpeeksi saaneet nähdä sodan kauhuja ja veren vuodatusta. Ja sentähden me iloitsemme kuullessamme sentään niinkin paljon puolustettavan rauhanajatusta ja rauhallista suhtautumista toisiin kansoihin. Me emme koskaan voi todellista onnea saavuttaa sillä, että me lähdemme vaikkapa oikeutettuakin asiaa miekalla puolustamaan vaan meidän tulisi aina mikäli mahdollista koettaa valita rauhalliset tiet ja rauhalliset keinot ja toivon, että näitä periaatteita todella noudatetaan.

Tähän välikysymykseen on ollut mielestäni kyllä syytä, sillä tiedän, että on ollut sellaisia henkilöitä, jotka mielessään hautovat sotaisia unelmia ja joilla ei ole niinkään mielessä ihmisrakkaus päästä auttamaan joitakin kärsiviä veljiä, vaan jotka tahtovat saada myös lisää tähtiä rintaansa. On hyvin paljon sellaisia sotapäälliköitä. Niinpä esim. eräällä paikkakunnalla suojeluskuntalaiset kertoivat, että siellä on ainakin kerätty koko joukko listoihin niiden nimiä, jotka tahtoisivat lähteä Pietarin matkalle.

Muuten täällä on niin paljon ja nimenomaan porvariston taholta puhuttu siitä, mitenkä Suomen kansaa on uhkaamassa sota Venäjän taholta. Sehän on meidän myönnettävä, kun olemme nähneet sanomalehdissä, mitenkä usein siltä taholta on tehty hyökkäyksiä, vaikkapa ne ovatkin olleet pieniä. Tästä syystä toivoisin, että meidän oman kansamme keskuudessa sisäinen yhteys lujittuisi ja kasvaisi. Jos me saamme rivit täällä yhtenäisiksi, niin silloin aivan varmasti meidän suhteemme ulkovaltoihin paranevat. Siitäpä syystä erikokoisesti olisi toivottavaa, että meillä muodostuisi hallitus, joka olisi pantu kokoon vasemmisto-ryhmistä. Silloin olisi Suomen kansan suurin osa siinä edustettuna. Uskon myöskin, että se olisi

omiaan lieventämään luokkavastakohtien kärjisty- mistä meidän kansamme keskuudessa ja samalla se takaisi tien rauhallisille uudistuksille, niin että erityisesti olisi tähän pyrittävä. Uskon myöskin, että tämä silloin vaikuttaisi suhteeseemme ulkovaltoihin. Kun tämä asia, mikä on meillä ollut esillä, on tärkeä, niin kannatan puolestani sen lähettämistä valiokuntaan.

Ed. Hello: Edustaja M. Erichin lausunto osoittaa, että hän ja nähtävästi myös koko hänen ryhmänsä ei ole lainkaan selvillä siitä, mistä nyt todella on kysymys. Sillä eihän lainkaan ole olemassa epäselvyyttä siitä, että myöskin me kansain itsemääräämisoikeuden nojalla tahdomme liittää Karjalan Suomeen, vaan on kysymys siitä, millä tavalla tämä liittäminen suoritetaan. Edustaja Erich kaunopuheisesti osotti miten sankarillisia ne ovat olleet jotka vapaaehtoisesti olivat lähteneet Karjalan retkelle. Aivan toisen käsityksen saa tästä retkestä kuitenkin, kun lukee sellaisen tunnetun Karjalan miehen kuin Kiannon kuvausta tästä samasta retkestä. Hän käyttää siitä täydellisesti toisenlaisia sanoja. Hän lausuu, että se on seikkailijoiden ja siveellisesti rappeutuneitten henkilöitten tekemä retki, jotka sinne ovat lähteneet yksistään seikkailu- ja rosvo- retkelle ja jotka ovat alentaneet Suomen arvoa Karjalan silmissä ja vierottaneet heidät Suomesta ja että koko retki on muodostunut häpeäpilkuksi Suomelle. Tällaisilla seikoilla ei suinkaan liitetä Karjalaa Suomeen, vaan koko kysymys on karhunpalvelus asi- alle.

Muuten mitä itse käsiteltävänä olevaan asiaan tulee, pyytäisin huomauttaa, että kuten ulkomaisista tiedoista näkyy, neuvostotasavalta todellakin pyrkii rauhan tekoon. Se pyrkii rauhaan ulkomaiden kanssa ja sille on silloin tietysti suuresta merkityksestä, että se pääsisi rauhaan Suomen kanssa. Jos me siis teemme vakavan aloitteen asiassa, niin voisi odottaa, että rauha saataisiin solmittua Suomen ja Venäjän välillä. Ja juuri tämän näkökohdan vuoksi pitäisin tärkeänä, että asia ei jää tähän, vaan lähetettäisiin valiokuntaan, jossa sitä voitaisiin edelleen käsitellä.

Ed. Ryömä: Asian luonteesta on riippunut, että tähän sotakysymykseen on kytkeytynyt läheisesti kysymys suhtautumisesta Venäjän Karjalan liittämiseen Suomeen. Sillä kun sodasta puhutaan, nimittäin täältä aiotusta sodasta, niin olisi siinä lähinnä päämääränä juuri näiden suomalaisheimoisten kansojen liittäminen Suomeen sodan tuloksena. Täällä edustaja Alkio heitti vasemmalle, sosialidemokraattiselle suunnalle, kysy-

myksen siitä, millä tavalla me suhtaudumme tähän heimoon ja mainitsemini harrastuksiin tähän heimoon nähden. Minusta tämä kysymys oli itsestään tarpeeton, sillä sehän on meidän taholtamme jokaisessa tilaisuudessa lausuttu, että jokainen suomalainen tässä maassa tuntee myötätuntoa meidän omia heimolaisiamme kohtaan rajan toisella puolella ja että me myös kaikki mielisuosiolla ja harrastuksella näemme sen, että ne voitaisiin liittää meidän Suomen kansamme yhteyteen, mikäli näillä asukkailla itsellään on sellaisia harrastuksia. Minusta siis tämän kannan enempi merkkäminen ja määrääminen on sen puolesta katsottava oikeastaan asiaan kuulumattomaksi ja tarpeettomaksi. Samalla tavalla ei voi olla eri mieltä siitä, että on avustettava jotakuta nälkäkuoleman partaalla olevaa kansaa, olkoon se sitten samaa heimoa kuin itse olemme tai vierasta. Siinähan me olemme luonnollisesti kaikki yhtä mieltä, mikäli nimittäin avustajalla itsellä riittää voimia tuohon avustustoimintaan. Erimielisyyttä on vain siitä, millä tavalla ja missä muodossa tämä avustaminen tapahtuu. Ed. Alkio lausui, että meidän on tehtävä se miekka kädessä. Tästä kai nyt juuri on tänä iltana kysymys. Me täällä vasemmalla sosiaalidemokraattien taholla katsomme, että tätä tointa ei ole tehtävä miekka kädessä. Meidän ei ole tämän tarkoituksen vuoksi saatava aikaan tilannetta, joka pakottaisi meidät esiintymään miekka kädessä, ensiksi hyökkääjinä ja sitten tietysti sen jälkeen myöskin puolustajina. Sama asia koskee myöskin näiden alueiden liittämistä Suomeen. Niinkuin meidän taholta jo aikaisemmin on sanottu, me olemme kaikki siinä asiassa yhtä mieltä, että niille pitää hankkia liittämismahdollisuus Suomeen, mikäli ne sitä haluavat, vaan tässäkin meidän päämäärämme eroavat täydellisesti. Me nimittäin olemme sitä mieltä, että ei ole lähdettävä miekka kädessä niitä liittämään, vaan että on kansainvälisten, valtiotönnäköisten neuvottelujen, rauhankonferenssin kautta ja muuta tietä varattava näille heimopitäjille tilaisuus kansanäänestyksen kautta määrätä kantansa Suomeen liittymisestä ja silloin myöskin annettava heille oikeus tämän toimenpiteen suorittamiseen, jos siellä enemmistö tosiaan sitä vaatii. Mutta, kuten sanottu, että me ryhtyisimme tässä tarkoituksessa sellaisiin toimenpiteisiin, jotka mahdollisesti tai hyvinkin todennäköisesti saattaisivat Venäjän suuren kansakunnan hyökkäämään meidän kimppuumme ase kädessä sellaisilla voimilla, joita vastaan meidän kansakuntamme ei missään tapauksessa kykenisi puolustautumaan, siinä me asetumme jyrkästi vastaan.

Täällä ovat pääministeri ja monet muutkin sa-

noneet, että tällaisia harrastuksia ei tässä maassa ole olemassa ja mahdollisesti myöskin että niitä ei ole olluakaan. Minä en voi mennä tietysti sanomaan sitä, että niitä nyt mahdollisesti vielä löytyisi. Mieluummin tietysti maakoisin, että niin tosiaankin olisi laita. Mutta sitä, että niitä ei olisi löytynyt, sitä ei voine meillä kukaan väittää. Mehän muistamme ne politiikan vaihtelut, jotka tässä maassa ovat tapahtuneet viimeisen vuoden kuluessa, sen jälkeen kuin kapina oli kukistettu ja osittain jo sitä ennenkin. Mehän muistamme, miten kapinan kukistamisen jälkeen maamme joutui suoraanaisesti operatsioonibasikseksi tänne joutuneille vieraille saksalaisille joukoille, näiden suunnittelujen pohjaksi tehtävää hyökkäystä varten Vienan Karjalaan. Ja meidän vallassa olevien ryhmäin ja hallituksen sanomalehdistö aivan ilmeisesti lausui myötätuntonsa tätä retkeä kohtaan ja tämän asepolitiikan puolesta. Hallituspuolueen lehdistä ainoastaan ruotsinkielinen sanomalehdistö silloinkin jyrkästi asettui tätä politiikkaa vastaan. Meillä oltiin sillä kertaa tässä politiikassa täysin mukana myöskin sillä uhalla, että tiedettiin sen kautta jouduttavan sotakannalle ympärysvaltain kanssa, taisteluun ennen kaikkea niiden ympärysvaltain joukkojen kanssa, jotka sijaitsivat Vienan Karjalassa. Kun olemme nähneet tapahtumat, mitkä sen jälkeen ovat esiintyneet, niin tiedämme, mihinkä tilanteeseen tämä politiikka olisi maamme ja kansamme johtanut. Me voimme sanoa, että jos tätä politiikkaa olisi jouduttu toteuttamaan, niin meillä ei olisi vapautta ja vielä vähemmän leipää edes itsellämme, saatikka sitten muille tarjottavaksi. Sitten tapahtui tunnettu suuri katastrofi mailmanpoliittisella näytännöllä. Ne voimat, joihinka meidän silloin vallassaoleva hallituspuolue kokonaan nojautui, kukistuivat ja voimaste siirtyi länteenpäin. Mutta samalla me myöskin näimme, että ne voimat, jotka tässä maassa olivat olleet vallassa, eivät suinkaan vetäytyneet syrjään, kuten olisi odottanut, vaan päinvastoin kiireinä kaupalla riensivät liittoon niiden maiden kanssa, joihin uusi poliittinen painopiste oli siirtynyt, ja samalla myös ilmeisesti rupesivat tekemään salaisia sopimuksia näiden uusien voimavaltien kanssa. Me olemme siis nähneet, miten meidän politiikkamme tähän saakka ei ole ollut vähimmässäkään määrässä itsenäistä, vaan se on kokonansa ollut ulkomaisten voimain painostuksen alaista. Ja kun me tiedämme, että tässä maassa hallitus edelleen on samojen poliittisten piirien käsissä, niin tämä seikka pakottaa pitämään tilannetta siksi epävarmana, että me emme voi luottaa tälläkään hetkellä, minkälaisien ulkomaisten voimien vaikutuksen alaiseksi nämä samat piirit taas

voivat antautua. Mehän tiedämme, että näissä ympärysvalloissa tässäkin kysymyksessä esiintyy kaksi virtausta, toinen, joka tahtoo, että Venäjän oloihin ei sekaannuta, ja toinen, joka taas tahtoo sekaantumista, ja hyvinkin todennäköistä on, että viimeksi mainitut voimat mielellänsä näkevät, että Suomi lähtee tähän yritykseen mukaan ja tarjoutuu siinä tukikohdaksi. Kun hallitus ja politiikan johto on edelleen näissä epäluotettavissa poliittisissa käsissä, niin se minun mielestäni ennen kaikkea vaatii, että järjestetään tässä kontrolli, että tämä asia lykätään valiokuntaan, joka sen tarkastaa ja tarkistaa ja sitten esittää lähimmät suunnitelut eduskunnalle.

Tässä maalaisliiton taholta on ehdotettu ja oltu kovin auliita suuren luottamuksen osoitukseen nykyiselle hallitukselle. Minä en tiedä oikein, mistä tämä luottamus niin äkkiä on tullut. Onko se viimeinen uuden hallituksen muodostamistapa vai mistä se johtuu, että ollaan niin auliita antamaan tuollainen avonainen valtakirja ja uskotaan nykyisen pääministerin vakuutuksiin eikä lähdetä mukaan tällaiseen itsessään hyvin vähän sanovaan menettelytapaan, että tällainen asia siirrettäisiin ulkoasiainvaliokuntaan siellä tarkemmin tarkastettavaksi ja siten tarkemman kannan määräämiseksi. Mutta kävi tämän asian mitenkä hyvänsä, on minusta joka tapauksessa saatava tästä keskustelusta ainakin se tulos, että tämä eduskunta kokonaisuudessaan sanoisi, että Suomen kansa, tai sen enemmistö vastustaa sotaa Venäjän kanssa. Minä toivoisin vielä enemmän. Minä toivoisin, että tämän eduskunnan enemmistö myöskin olisi mukana lausumassa, että haluamme rauhaa, haluamme rauhaa sekä länteen että itään. Täällä on sanottu — se oli maalaisliittolainen Lohi muistaakseni — että mikään hallitus ei ole tunnustanut Venäjän bolshevikihallitusta. Tämä lausunto oli ilmeisesti virheellinen. Mehän tiedämme, että Svinhufvudin hallitus 1917 joulukuussa tunnusti tämän saman neuvostohallituksen, ja samalla tavalla tunnusti sen keisari Vilhelmin johtama hallitus ryhtyessään Brest-Litovskin rauhanneuvotteluihin. Sitteen taasen uudelleen meidän hallituksemme 1918 kesällä tunnusti tämän saman hallituksen ryhtyessään rauhanneuvotteluihin Berlinissä. Minusta tässä ei ole mitään uutta prinssiippiä, vaan tuon vanhan prinssiipin toteuttamista. Meidän on tehtävä loppu tästä epäselvästä tilasta, olemmeko rauhan vaiko sodan kannalla. Missään tapauksessa emme ole todellisella rauhan kannalla, ja niin kauan kuin tällainen tilanne jatkuu, on ainainen sodan uhka olemassa. Ja minä olen vakuutettu siitä, että ei ainoastaan tämän maan työläisluokka, vaan myöskin talonpoikaisväestö haluaa,

että maa joutuisi rauhan kannalle ja että ainainen sodan uhka meidän niskoiltamme poistuisi. Minä odottaisin tästä keskustelusta, että täällä kaikki myöskin asettuisivat sille kannalle, että me emme ainoastaan tahdo välttää sotaa vaan että myöskin kaikki haluamme rauhaa.

Ed. Pöyhönen: Täällä on puhuttu kuniisti avun viennistä sekä aseiden että leivän muodossa Venäjällä asuville heimolaisillemme. Siitä tähän ei olisi mitään pahaa sanomista, jos aseellinen toimenpide ei aiheuta mitään selkkauksia ja jos meillä olisi leipää yllin kyllin ollut omassa maassa oman kansan tarpeeksi. Mutta se minusta tuntuu vähän ihmeelliseltä, että hallitus, jonka minun mielestäni ensimmäinen velvollisuus on pitää huolta omasta kansasta ja oman kansan nälkätarpeen tyydyttämisestä, että se menee kansainvälisyydessään niin pitkälle, että lähtee vieraan vallan alueelle viemään leipää ja antaa omien kansalaisten omassa maassa nähdä nälkää. Minun käsitykseni mukaan pitäisi jokaisen hallituksen pitää ensi sijassa huolta omasta kansasta ja vieraista sen mukaan, kuin se voi oman kansan kärsimättä sitä tehdä. Sitä paitsi tämä aseellinen sekaantuminen, jos se tapahtuisi Venäjän puolelta Suomen puolelle, jos sieltä tultaisiin miekkä kädessä tuomaan Suomen nälkäänäkeville avustusta, herättäisi epäilemättä meidän maassamme kaikissa kansankerroksissa epäluuloja ja epäilemättä ryhdyttäisiin niiden toimenpiteiden johdosta joihinkin aseellisiin varovaisuustoimenpiteisiin, emmekä katselisi siis suopein silmin sellaisia retkiä, jos niitä Venäjän puolelta Suomeen tehtäisiin.

Ed. Alkio sanoi muuten, että hän luulee sosialistienkin tahtovan rauhaa. Sitä me juuri tahdommekin ja sen vuoksi tahtoisimme, että minäkäänlaista aseellisten joukkojen toimintaa rajan takana ei sallittaisi, koska näiden joukkojen toiminta voisi aiheuttaa samanlaista rajantakaisten joukkojen toimintaa Suomen puolelle ja koska siitä voisi seurata sota. Meille ei ole porvarillisten puolueiden taholta selitetty tarkemmin, millä tavalla rauhallisin, aseettomin keinoin voitaisiin turvata viljan ja siemenen oikea jakaminen Vietnamin Karjalassa.

Ei siinäkään ole muuta keinoa, kuin väkivalta ja pistimiin turvautuminen, ja juuri silloin on sodanuhka olemassa. Rohkenen siis väittää, että hallitus ei ole tehnyt kaikkeansa sodanuhkan poistamiseksi. Jos me tällä avustamisella syöksemme oman maamme sotaan Venäjää vastaan, saatamme sillä omalle kansallemme paljon suuremman onnettomuuden, kuin mitä vähäinen

apumme Vianan Karjalalle voi tuottaa. Jos sota syntyisi, selitettäisiin se vallanpitäjien puolelta puolustus- sodaksi, joka on saanut alkunsa yksinomaan Venäjän taholta. Aivan samoin selittäisivät myöskin neuvostohallituksen edustajat sodan syyn olevan suomalaisissa. Kannatan sitä, että aseellinen sekaantuminen lopetetaan, että siten voidaan todella tehokkaalla tavalla sodanuhka estää, joka nyt asiain näin ollen on selvästi uhkaamassa. Kannatan muuten asian lähettämistä ulkoasiainvaliokuntaan, jota useat edellisetkin ovat puoltaneet.

Ed. R. Furuholm: Det inträffar ibland i parlamentariska församlingar, att ytterligheterna beröra varandra, att den yttersta venstern och den yttersta högern mötas, om ock icke i sina premisser, så dock i sina slutsatser. Det behöver icke bero på någon själarnas sympati, det förklaras snarast genom att båda dessa flyglar gemensamt repelleras från centern. Någoting sådant inträffar också i detta nu i denna församling. En del av den svenska gruppen närmar sig i denna fråga i sin hållning rätt mycket till den ståndpunkt, som intages av den yttersta venstern. Jag måste dock här betona, att motiven icke äro desamma. Framför allt vill jag understryka, att vi självfallet icke kunna godkänna ett sådant motiv som det att man bleve i tillfälle att närma sig den ryska rådsregeringen. Motiven äro alldeles andra, och jag kan härvidlag hänvisa till vad hr Estlander yttrade. Jag kan i det väsentliga förena mig om hans ståndpunkt. För min del kommer jag ändå till ett annat resultat än han.

Det vilar över hela denna affär någonting mystiskt, hemlighetsfullt, och det kan icke anses vara annat än till sakens fromma, att denna hemlighetsfullhet skingras. Den har icke kunnat skingras genom hr statsministerns andragande. Detta har framhållits i andra yttranden i afton. Jag behöver därför icke närmare motivera detta, så mycket mindre som hr statsministern själv, genom att yrka på ärendets behandling inför slutna dörrar, medgav, att hans svar icke skingrat hemlighetsfullheten. Jag tror mig kunna försäkra, att det mystiska i denna affär, särskilt är egnat att oro den svenska befolkningen i landet. Det är fullkomligt visst, att åtminstone största delen av landets svenska befolkning är emot alla erövringsplaner, och den fordrar klarhet i frågan, om dylika planer existera eller icke. Orsaken till att man på svenskt håll är emot sådana planer är ingalunda den, att man skulle sakna medkänsla för karelarne, som nu äro hårt ansatta av bolschevikerna. Orsaken är enligt min upp-

fattning den, att de svenske i landet anse, att Finlands moraliska position både nu och i framtiden är ofantligt mycket starkare, ifall vi hålla oss till vår naturliga och riktiga uppgift, att försvara vårt land utan att tänka på en utvidgning av det samma.

För att saken måtte bliva belyst och klargjord, är det enligt min åsikt lämpligt, att den samma hänskjutes till behandling i utskott. Jag ber att få förorda ärendets remiss till utskottet för utrikesärenden.

Ed. Piitulainen: Myönnän sen, että välikysymyksen tekijöillä niiden huhujen perusteella, josta sanomalehdissä on esilläolevan kysymyksen johdosta tietoja ollut, on ollut kiistämätön oikeus välikysymyksen tekemiseen. Mutta kun toiselta puolen välikysymyksen tekijäin taholta on asiasta tehty suuri numero ja sillä tavoin varustettu lehteriyleisölle erinomaisen mielenkiintoinen tilaisuus ja siihen nähden että, kun tästä kysymyksestä on pyritty tekemään suurempi numero kuin se todellisuudessa on, yhdyt niihin, jotka tahtovat siirryttäväksi yksinkertaiseen päiväjärjestykseen. Ed. Helo on maininnut toistamiseen siitä, että Venäjän neuvostovallan puolelta on pyritty rauhanneuvotteluihin, tämän neuvostovallan, jonka päämiehenä on Lenin. Kai ed. Helo ja hänen kumppaninsa myöntävät, että Lenin ja hänen hallituksensa yli vuosi sitten kehotti vangitsemaan maamme hallituksen ja lähetti asetettuja joukkoja maahamme, josta oli seurauksena kansalaissota!

Ed. Kotonen: Tämän illan juhlapuhuja herra M. Erich, joka tahtoi esiintyä Raja-Karjalan olojen erikoistuntijana, antoi lausunnossaan sellaisen kuvan siellä vallitsevasta mielialasta, että sen nojalla voisi luulla erikoisesti Karjalassa haluttavan aseellistakin sekaantumista Venäjän Karjalan asioihin. Olen minäkin jonkun verran liikkunut karjalaisten keskuudessa ja muillakin enkä vain agitatsioonimatkoilla ja luulen sen vuoksi jossakin määrin tuntevani karjalaisten käsityksiä tästä asiasta. Ja sikäli kuin minä niitä tunnen, voin vakuuttaa, että siellä eivät suinkaan kansan suuret joukot haluaisi mitään sotaisia selkkauksia rajoilla toimeen pantavan. Se on luonnollistakin, sillä siellä olevathan ensin joukaisivat sodan jalkoihin.

Repolan retkikuntaa ja Repolan pitäjän hallussapittoa koskeva kysymys on koetettu sivuuttaa hyvin kepeästi. On koetettu tehdä uskottavaksi, että se on toimeenpantu vain repolalaisten auttamiseksi nälänhädästä ja muusta pahasta. Uskal-

lan epäillä näiden vakuutusten todenperäisyyttä. Siinä pitäjässä, joka Suomen puolella rajoittuu Repolaan, Pielisjärvellä, on nälänhätä ollut mitä kauhein. Siellä on suoraan ihmisiä kuollut nälkään, mutta niille ei ole riittänyt apua. Ja mitä on tullut Suomelle maksamaan tämä Repolan retki, siitä tahtoisin joskus saada jonkunlaisen selityksen niiltä, joita asia koskee. Ja mitä sillä on voitettu?

Ed. Alkio: Pyysin puheenvuoroa ed. Ryömän lausunnon johdosta. Hän nimittäin sanoi: „Ed. Alkio sanoi että tämä avustus on tehtävä miekka kädessä.” Minä en ole näin sanonut. Pikakirjoituspöytäkirjan mukaan olen sanonut seuraavalla tavalla: „Jos Itä-Karjalan kansa kärsii nälkää ja suomalaiset tarjoovat sille puolen purrusta leipäpalastaan, onko se silloin hyökkäys Venäjän valtaa vastaan, jos tätä leipäpalaa täytyy olosuhteiden pakosta lähteä viemään miekka kupeella.” Tämä oli sanottu sen edelläkäyvän lausunnon johdosta, että karjalaiset kärsivät nälkää, että heitä murhataan ja tämän kaiken aiheuttajina ovat venäläiset rosvoilevat bolshevikijoukot. Tästä johtuu että ne, jotka aikovat avustaa näitä karjalaisia, heidän täytyy mennä sinne miekka kupeella. Tämä on aivan toista kuin minkä värityksen ed. Ryömä tahtoo asialle antaa. Ed. Ryömä sanoi että avustus olisi annettava kansainvälisten neuvottelujen kautta. Mutta tähän voisin sovittaa vanhan suomalaisen sananlaskun, että „ennen kurki kuolee kuin suo sulaa.” Kun ihmisiä hätyyttelevät rosvo-laumat ja heillä on nälkä, ei silloin jouduta enää odottamaan kansainvälisten neuvottelujen tuloksia. Ed. Ryömä edelleen sanoi että maalaisliiton taholta on täällä oltu auliita osottamaan suurta luottamusta nykyiseen hallitukseen. Maalaisliiton hallituspolitiikka on aina ollut oikeuden politiikkaa. Me emme kaada hallitusta emmekä hauku hallitusta silloin kun hallituksen taholta voidaan osottaa, ettei tähän haukkumiseen ole aihetta. Me emme hauku sosialistejakaan silloin kun siihen ei ole aihetta. Ja tällä tavalla me voimme harjoittaa sekä vasemmistoa että oikeistoa kohtaan oikeuden politiikkaa. Ja sen vuoksi me olemmekin keskusta (Hyvä.) Me pidämme kädessämme täällä oikeudenvaakaa. Edelleen sanoi ed. Ryömä, että tämän eduskunnan pitäisi sanoa, ettei se halua sotaa. Tämän on sanonut täällä nykyinen hallituskin, eikä täällä ole yksikään puhuja tänä iltana puhunut sodan puolesta (Vasemmalta: Ne ovat kieroilleet!). Mutta mikä täällä on ilmikäynyt, on se, että vasemmiston puhujain lausunnoissa on esiintynyt

kaikenmatkaa se ajatus, että heidän mielestään Suomi käy sotaa rauhallista Venäjää vastaan. (Hilpeyttä). Mutta että Venäjä on kumminkin se, joka on julistanut sodan Suomea vastaan — siitä ei ole vasemmisto täällä puhunut mitään. Viime vuoden tammikuulla, silloin kun täällä kapina alkoi, sähkötti Venäjän nykyjäänkin vielä hallituksen etunenässä oleva diktaattori Trotsky Helsinkiin sähkösanoman, jonka sisältönä oli pääasiassa seuraava: Toiminnan aika on alkanut. Olen keskittänyt Helsingin ympäristöön 15,000 punakaartilaisista. Vangitkaa hallitus. — Se oli sodan julistus Suomea vastaan. Eikä sitä sodan julistusta ole sen jälkeen peruutettu. Se, minkä me porvarit tiedämme rajantakaisista tapahtumista, on se, että tämän sodanjulistuksen perusteella venäläiset jatkuvasti toimivat. Jos täällä Suomen puolellakin joku miekkoja kalistelee, se suinkaan ei tarvitse tällöin tapahtua hyökätäksään Venäjän puolelle, vaan puolustaa Suomen rauhaa ja Suomen äsken saavutettua vapautta. Venäjä on sodassa Suomen kanssa. Me puolustamme rauhaa. Ja sitä ovat nämä Suomen porvarit aina puolustaneet.

On siis tätä asiaa käsitellessä otettava huomioon, että kun kerran sosiaalidemokratitkin tahtovat edellyttää, että Suomi on itsenäinen valtakunta, heidän täytyy myös jatkaa samaa edellytystä ja sallia, että tällä Suomen itsenäisellä valtakunnalla on keinoja, joilla se puolustaa itsenäisyyttään ja rauhaansa hyökkäävää venäläistä vihollista vastaan. Kun asia on näin, tuntuu minusta siltä, että jatkettu keskustelu tästä asiasta vie vasemmiston yhä enemmän hyllyvälle pohjalle.

Ed. Paasivuori: Se, joka keskustelua alkaessa oli epä tietoinen, oliko sotaisia hankkeita olemassa vai ei, se ei enää sitä ole. Sillä tämä keskustelu on täydellisesti paljastanut, että semmoisia on olemassa. Se jo selvisi pääministerin lausunnosta, kun hän sanoi, että hän olisi tahtonut tämän asian käsiteltäväksi suljetussa istunnossa. Siis julkisessa istunnossa ei haluttaisi antaa todellisuuteen perustuvia tietoja. Ja muutenkin hänen lausunnostaan selvisi, että sotaisia hankkeita oli olemassa ja että aseelliset joukot pitivät osaa Venäjän Karjalasta hallussaan. Mutta vielä enemmän tämä selvisi ed. Alkion ja M. Erichin lausunnoista. Ne ovat täydellisesti osottaneet, että keskustamme jotakuinkin kokonaisuudessaan kannattaa sotaisia hankkeita. Ed. Alkio sanoi, että Suomen valtioaatteeseen kuuluu Venäjän Karjala, Aunus ja Inkeri. No, näitä maita ei suinkaan saada vain pelkillä kau-

niilla sanoilla, ne tietysti valloitetaan ja siihen valloitukseen kuuluu tietysti myöskin Pietari, koska Inkerinmaa on valloitettava. Joten minä puolestani kuitenkin olen täydellisesti vakuutettu, että sotaisia hankkeita on olemassa, vaikka niitä koetetaan sitten kierrellä ja kaarrella, ettei suoraan niitä tunnustettaisi. Yhdyn asiassa niihin, jotka haluavat kysymyksen lähettää ulkoasiainvaliokuntaan.

Ed. R y ö m ä: Ed. Alkion vastaus on oikeastaan sellainen, ettei se vastausta kaipaisi. Hän ensiksikin väitti minun tehneen suuren virheen, kun väitin hänen lausuneen, että meidän pitäisi viedä leipää Vienan Karjalaan miekka kädessä. Hän tosin sanoi, että se pitää viedä miekka kuppeella. Minusta asia on aivan sama. Tulos on nimittäin se, että me joudumme silloin tekemiseen sen valtakunnan joukkojen kanssa, joka tätä maata nykyään katsoo omakseen. Toisin sanoen, me joudumme, jos me sinne miekka kädessä menemme yhdessä tai toisessa tarkoituksessa, silloin suoranaiselle taistelukannalle itäisen naapurin kanssa, josta nyt juuri on kysymys ja jota sotaa kaikki muut täällä ilmottavat vastustavansa, paitsi ehkei ed. Alkio. Sitten ed. Alkio sanoi minun väittäneen, että pitäisi toimittaa leipää ja avustusta karjalaisille kansainvälisen toiminnan kautta. Minä en tosin tällaista väittänyt. Mutta asia on kyllä niin, että sitä tietä se on järjestettävä. Sitä tietä mekin saamme leipämme. Meidän leipäannoksemme olivat hyvin pienet siihen asti, kun niitä ruvettiin järjestämään kansainvälisen toiminnan kautta. Ja sitä tietä se on oltava Vienan Karjalaankin. Ja sen järjestelmän yhteydessä ei tarvitse käyttää miekkaa, vaan tapahtuu se rauhallista tietä. Sitten lausuin että esittämäni käsitys sodasta ja rauhasta olisi merkittävä maan yleiseksi kannaksi. Ja se on edelleen kantani. Tällä ei suinkaan tarkoiteta sitä, että tällä kiellettäisiin meidän puolustautumisvelvollisuutemme ja -halumme. Siinä me olemme kaikki samaa mieltä, että meidän on rajojamme ja itsenäisyyttämme puolustettava. Mutta nyt on kysymys hyökkäyssodasta. Ja olisin iloinen, jos tämä eduskunta kokonaan asettuisi sille kannalle, että hyökkäyssotaa ehdottomasti kaikki vastustamme ja että me toiselta puolen vaadimme rauhaa Venäjän valtakunnan kanssa, eli toisin sanoen niiden neuvottelujen jatkamista, jotka viime kesänä Berliinissä katkesivat.

Ed. H e l l e: Täällä keskusta pitää oikeuden vaakaa ja siihen vaakaan on asetettu sota ja rauha. Ja nyt keskusta ylpeästi heittää miekan pai-

noksi sodan puolelle. Nyt tämä kansa selvästi saa ymmärtää, mihin sitä johtaa sen hallitus. Se saa tietää sen, että tässä maassa ei paljon rauhaa harrasteta.

Ed. K o s k e l i n: Minä pyydän tämän pitkän keskustelun päätteeksi vain lausua: Alas sota ja nälkä ja samoin kaikki niiden kannattajat! Eläköön rauha!

Ed. L u o p a j ä r v i: Ed. Paasivuoren ja Helteen lausuntojen johdosta minä pyydän vain todeta, että ed. Alkio on täällä lausunnossa huomauttanut, että Karjalan avustaminen ja Venäjän Karjalan mahdollinen yhtyminen Suomeen on toimeensaatava rauhallisilla keinoilla. Tämän ovat mainitsemani edustajat selittäneet siten, että se sisältäisi silttenkin todellisuudessa valloitusuhkan. Ed. Paasivuoren ja Helteen eduskuntatoveri professori Voionmaa on kirjoittanut laajan teoksen tästä samasta kysymyksestä ja sillä teoksellaan tahtonut ajaa myös Venäjän Karjalan ja suomensukuisten kansojen yhteenliittymisasiä rauhallisin keinoin, siis samalla pohjalla kuin ed. Alkio on esittänyt. Minä pyydän kysyä, onko silloin myös professori Voionmaa käsitettävä sotapolitiikan ajajaksi ja tuleeko siis rajaviiva sodan- ja rauhanpolitiikan kesken vedettäväksi jakamalla myös sosialidemokraattinen puolue kah-tia?

Ed. K e t o: Ed. Luopajarven puheen johdosta pyydän huomauttaa, — niinkuin täällä on jo useampia kertoja huomautettu — että tässähän ei ole kysymys siitä, olisiko Venäjän Karjalan Suomeen liittäminen suotava vaiko ei. Me sosialidemokraatit olemme selittäneet, että meistäkin on ainakin Suomen läheisten rajapitäjien liittäminen Suomeen kansallisuusperiaatteen kannalta suotava. Aina-kaan sikäli me emme siis ole ristiriidassa sen käsityksen kanssa, jota puoluetoverimme professori Voionmaa on ed. Luopajarven mainitsemassa kirjassa esittänyt. Mutta nythän onkin etupäässä kysymys aivan toisesta asiasta. Kysymys on siitä, onko Venäjän Karjala saatava liitettyksi Suomeen naamioidun valtauksen avulla, ilman että meillä on minkäänlaista tietoa siitä, haluaako Venäjän Karjalan väestö itse ollenkaan Suomeen liittämistä. Silloinhan vasta voidaan vaatia kansojen itsemääräämisperiaatteen soveltamista, kun jonkun alueen väestö itse vaatii oikeutta liittyä toiseen maahan. Mutta nythän, kuten sanoin, ei meillä toistaiseksi ole minkäänlaista tietoa siitä, onko Venäjän Karjalan väestön kesken halu Suomeen liit-

tymisestä yleinen. Tällaista tietoa ei edes katsota tarpeelliseksi hankkiakaan. Niin kauan kuin näin on laita, ovat ne pyrkimykset, joita Suomessa kysymyksessään olevan Venäjän osan Suomeen liittämiseksi on olemassa, ainakin toistaiseksi leimatavat suoranaisiksi valtauspyrkimyksiksi. Me sosialidemokraatit eräiden oikeiston jäsenten kera vaadimme nyt, että Venäjän Karjalan Suomeen liittämistä ei ryhdytä ajamaan vastoin tuon maanosan väestön nimenomaisesti lausumaa tahtoa. Lisäksi vaadimme, että tässäkin tapauksessa ei asiaa ruveta ajamaan aseellisilla keinoilla, sillä tavalla, että sallittaisiin vapaaehtoisten joukkojen, joita täältä käsin aseistettaisiin, siirtyä Suomesta Venäjän Karjalaan.

Kun olen pyytänyt puheenvuoroa, niin tahdon samalla lausua tyydytykseni siitä, että nyt näyttää hallituksen taholla vihdoinkin luovutun suunnitelmista, joita aikaisemmin oli olemassa myöskin Pietaria vastaan tehtävästä sotaretkestä. Tosiasian lienee, että näitä tällaisia aikeita on haudottu meidän maamme kaikkein korkeimmassakin piireissä. Mehän tiedämme, mitenkä joku aika takaperin Ruotsin sanomalehdet paljastivat Pietarinretkisuunnitelmia, joita eräät tsarisminäikuiset valtiomiehet: Trepow y. m. olisivat laatineet Suomen nykyisen valtionhoitajan kanssa. Utisia näistä suunnitelmista on tosin väitetty perättömiksi, mutta mikäli ymmärrän, niin tuontapaisia suunnitelmia on todellakin Suomen taholla haudottu. Sitä todistaa myös se venäläisille pakolaisille myönnetty apuraha, jonka myöntämistä ei ole nykyisellä johtavalla valtiollisella taholla mitenkään osattu tyydyttävästi selittää. Jos Suomessa jollakin taholla yhä vieläkin haudottaisiin tällaisia suunnitelmia, jotka tarkoittavat hyökkäystä Venäjän pääkaupunkia vastaan, niin on kerta kaikkiaan sanottava, että nuo tuollaiset suunnitelmat voivat käydä meidän maallemme vastaisuudessa erinomaisen vaarallisiksi. Niinkuin täällä jotkut ruotsalaiset edustajat ovat huomauttaneet, niin meidän maamme itsenäisyyden puolustamiselle antaa vastaisuudessa erittäin suuren moraalisen tuen se seikka, että Suomen kansa ei ole pyrkinyt eikä pyri sotavoimin laajentamaan aluettaan nykyisten historiallisten rajojensa ulkopuolelle. Jos täällä yhä edelleenkin aiottaisiin bolshevikeja vastaan jonkunlaista hyökkäysretkeä, jonka hyökkäysretken ohjelmaan kuuluisi m. m. Pietarin valloittaminen, joskin mahdollisesti ohimennen, niin tuo valloitus tulisi Venäjän vastaisille valtiomiehille — tulivatpa Venäjän vastaisuudessa johdossa olemaan minkä suunnan valtiomiehet tahansa, — antamaan aihetta epäillä, että Venäjän pääkaupunki ei ole turvassa niin kauvan

kuin sen välittömässä läheisyydessä on vieras valtio. Tämän epäluulon tueksi voitaisiin aina viitata kysymyksessään olevaan Pietarin retkeen.

Sama on käsittääkseni asianlaita myös Venäjän Karjalaan nähden. Jos me nyt vaikkapa naamioidunkin anastuksen kautta pyrkisimme liittämään tämän alueen Suomeen aina siinä laajuudessa, kuin mihin täällä esim. ed. Procopé viittasi, siis saamaan Suomeen liitettyksi koko Venäjän Karjalan Kuolan niemimaata myöten, niin me tulisimme sulkeneeksi Venäjän pois Pohjoisen Jäämeren yhteydestä. Venäjän poissulkeminen Pohjois-Jäämerestä olisi epäamättömästi omiansa huomattavassa määrässä ehkäisemään Venäjän vastaista taloudellista kehitystä ja saamaan aikaan ristiriidan Venäjän ja Suomen taloudellisen kehityksen välillä, ristiriidan, joka voisi epäilemättä joskus, silloinkuin Venäjä on nykyisestään voimistunut, käydä meidän maamme poliittiselle itsenäisyydelle uhkaavaksi. Suomen olisi senvuoksi tyydyttävä Venäjän Karjalan politiikan ajamisessa vaatimattomampiin päämääriin, sellaisiin päämääriin, joista jo tässä ed. Vuolijoki mainitsi — ja, niinkuin sanottu, niitäkin päämääriä olisi meidän pyrittävä toteuttamaan ainoastaan rauhallista tietä.

Ainoastaan siten että me Suomessa koetamme nykyisessä — tai mahdollisesti mainitsemallani tavalla laajennetussa — piirissämme kehittää taloudellisia ja sivistyksellisiä mahdollisuuksiamme, voimme toivoa että meidän maamme vastaisuudessaakin voi säilyttää itsenäisyytensä, silloin kuin Venäjällä mahdollisesti pääsevät joskus valtaan imperialistiset pyrkimykset ja silloin kuin niiden imperialististen pyrkimysten takana on suurempi voima, kuin mitä Venäjällä nykyään on käytettävissä. Näin ollen on minusta eduskunnalla syytä painostaa, että me emme haluaminkäänlaista naamioituakaan valloituspolitiikkaa. Kun pääministerin puhe ei anna tässä suhteessa riittäviä takeita, vaan päinvastoin antaa aihetta siihen epäilykseen, että hallituksen taholta suositaan tällaisia mystillisiä puuhia, niin olisi tämä kysymys mielestäni lähetettävä perusteellisesti selvitetäväksi ulkoasiainvaliokuntaan. En voi todellakaan käsitellä, että porvarilliset demokraattiset puolueet tässä suhteessa eivät voi yhtyä sosialidemokraattien kantaan. Onhan toki nykyisen maailmansodan aikana muissa maissa kaikkialla ollut niin asianlaita, että sosialidemokraattien kanssa myöskin porvarilliset demokraattiset piirit ovat kannattaneet rauhanpolitiikkaa, ovat tuominneet kaikenmoisen aktivismin, kaiken seikkailupolitiikan, verhoutukoonpa se näennäisesti mitenkä kauniisiin muotoihin tahansa.

Ed. Alkio: Ed. Kedon lausunnon johdosta täytyy minun sanoa, että se ei ole suomalaisen miehen lausunto. Hänen hellä huolensa Pietarin kaupungin turvasta, että siitä pitää suomalaisten pitää huolta, muistuttaa minua eräästä Yrjö Sirolan tässä huoneessa antamasta lausunnosta ennen kapinaa. Hän nimittäin lausui, että Suomessa tarvitaan ja pidetään venäläistä sotaväkeä Pietarin vallankumouksen turvana. Tämä venäläinen sotaväki on täältä karkoitettu suomalaisten miesten voimalla. Mutta me saamme huomata, että Sirolan kanssa ei ole täältä poistunut se ajatus, että Suomessa täytyy olla Pietarin vallankumouksen turva.

Ed. Joukahainen: Minun täytyy puolestani ihmetellä sitä vähätietoisuutta, mitä nykyisellä sosialidemokraattisella eduskuntaryhmällä on tällaisissa asioissa. Jos tämä näin laajakantoisen välikysymys olisi tehty Sirolan, Mannerin ja Tokoin aikoina, olisivat he epäilemättä voineet tarkoin luetella kuinka monta tykkiä, kuularuis-kuua ja käsipommia on viety yli rajan. Tämä uusi sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä kysyy hallitukselta, mutta ei itse puolestaan vanhan hyvän tavan mukaan voi tuoda asiaan mitään valaistusta. Sinä aikana kuin minä olen ollut eduskunnassa mukana, olen tottunut siihen hyvään tapaan, että ne, jotka hallitukselta jotakin kysyvät, ne myöskin omalta puoleltaan ovat koettaneet asiaa valaista. Näin eivät ole tämän välikysymyksen tekijät tehneet, ja tämä epäilemättä johtuu siitä, että välikysymyksen tekijöillä ei ole ollut mitään tosiasiallista sanottavaa. Sitten ovat eräät edustajat erikoisesti painostaneet sitä, että on välttämätöntä saada rauha neuvostohallituksen kanssa. Minun ymmärtääkseni Suomen häviö tällä hetkellä alkaisi siitä, jos rauha tehtäisiin neuvostohallituksen kanssa. Minä vain muistutan, että mahtava Saksan valtakunta sai kuolinhaavan ruumiiseensa sillä hetkellä, kun se ryhtyi rauhaan neuvostovallan kanssa. Pyydän vielä kysyä arvoisalta vasemmistolta, mitä takeita he antaisivat siitä, että, jos tuo rauha saataisiin aikaan, ei bolshevismi pääsisi leviämään meidän maahamme tuhoisempana, kuin viime talven aikana? Minä luulen, että nykyisellä sosialidemokraattisella eduskuntaryhmällä ei ole mitään takeita siitä annettavana. Päinvastoin he yhdessä muiden puoluevereittensa kanssa ovat olleet valmiit sanomalehdissä ja muualla vaatimaan senkin vähäisen turvan hajoittamista, mikä Suomella nykyään on Venäjää vastaan. Minun mielestäni ed. Kedon puhe naamioidusta valtaushalusta Karjalan suhteen voidaan sovittaa eräässä toisessa suhteessa naa-

mioituun bolshevismiin. Minun ei tarvitse sanoa, millä tavalla se tässä eduskunnassa ilmenee.

Ed. Keto: Ed. Alkion lausunnon johdosta tahdon huomauttaa, että minä en käsitä ollenkaan sitä logiikkaa, joka ed. Alkiolle näkyy olevan ominainen (Vasemmalta: Eskimologiikka!). Kun minä varoitin Pietarin valloituksesta, niin tein sen juuri suomalaisena, tein sen sen vuoksi, että minusta sellaiset suunnitelmat olisivat vaarallisia Suomen itsenäisyydelle. Niin kuin sanoin, me suomalaiset emme voisi missään tapauksessa Pietaria pitää ja venäläiset joka tapauksessa tulisivat sen jälleen saamaan joko suosiolla tai väkivallalla, mutta tuollainen yritys suomalaisten puolelta epäilemättä johtaisi siihen, että venäläiset tämän jälkeen pyrkisivät Pietarin läheisyydestä hävittämään itsenäisen suomalaisen valtion. Tämän käsityksen olisi pitänyt minun lausunnostani saada jokaisen, joka pystyy loogillisesti ajattelemaan.

Keskustelu julistetaan päättyneeksi.

Puhemies: Keskustelun kuluessa on ehdotettu, että asia lähetettäisiin ulkoasiainvaliokuntaan. Tämä ehdotus otetaan huomioon, kun kysymys päiväjärjestykseen siirtymisestä otetaan käsiteltäväksi. Valtiopäiväjärjestyksen 32 §:n mukaan esitän nyt eduskunnan hyväksyttäväksi päiväjärjestykseen siirtymisen, jonka sanamuoto on seuraava: Kuultuaan annetun selityksen eduskunta siirtyy päiväjärjestykseen. Kutsun tätä ehdotusta puhemiehen ehdotukseksi.

Keskustelu päiväjärjestykseen siirtymisestä katsotaan päättyneeksi.

Puhemies: Puhemiehen esittämää päiväjärjestykseen siirtymismuotoa vastaan on ed. Laherma, ed. Helon y. m. kannattamana, ehdottanut, että asia lähetettäisiin ulkoasiainvaliokuntaan. Kutsun tätä ehdotusta ed. Laherman ehdotukseksi. Asiasta on siis äänestettävä.

Äänestys ja päätös:

Ken hyväksyy puhemiehen ehdotuksen, äänestää „jaa”; jos „ei” voittaa, on ed. Laherman ehdotus hyväksytty.

Äänestyksessä annetaan 93 „jaa” ja 63 „ei”-ääntä, minkä ohessa on hylätty 26 lippua.

Puhemies: Eduskunta on siis hyväksynyt puhemiesneuvoston ehdotuksen päiväjärjestykseen siirtymisestä. Asia on loppuun käsitelty.